

Czy warto czytać klasykę?

Kolejne lato mija szybciej niż byśmy tego chcieli. Tradycyjnie już, w pierwszą sobotę września w całej Polsce – w parkach, na skwerach i placach oraz w różnych instytucjach spotkamy się, by czytać arcydzieła polskiego piśmiennictwa. Akcja Narodowego Czytania ma na celu nie tylko popularyzację czytelnictwa, ale też zwrócenie uwagi na piękno polskiej literatury i języka. Biblioteka Kraków zaprosiła do współpracy przy organizacji tego niezwykłego wydarzenia znanych i lubianych artystów scen krakowskich. Mam nadzieję, że z przyjemnością i refleksją wysłuchacie Państwo fragmentów dobrze znanych nowel autorstwa H. Sienkiewicza, E. Orzeszkowej, S. Żeromskiego, B. Prusa, M. Konopnickiej, „na trwałe wpisanych w historię literatury polskiej”. Bez kanonu lektur, bez klasyki nie możemy zrozumieć metafor, symboli i motywów pojawiających się we współczesnych tekstach kultury, tj. filmach, muzyce, malarstwie, teatrze, rzeźbie, plakacie czy grze komputerowej. Czytajmy klasyków i dbajmy o domowe księgozbiory, które, o zgrozo, coraz częściej można zobaczyć w śmietnikach. A przecież książki można zostawiać w coraz popularniejszych szafach bookcrossingowych, które powstają w krakowskich parkach, zanieść do antykwariatu lub bukinistów.

Tegoroczna jesień w Krakowie to również czas podejmowania ważnych obywatelskich decyzji. 10 września opublikowane zostaną listy projektów zgłoszonych do Budżetu Obywatelskiego 2019, a w dniach od 28 września do 7 października każdy mieszkaniec Krakowa może oddać swój głos na trzy projekty ogólnomiejskie oraz trzy projekty dzielnicowe. W tegorocznej edycji nie powinno zabraknąć zadań przewidujących zakup książek, audiobooków, dostępów do e-booków oraz organizacji warsztatów i spotkań w Państwa osiedlowych bibliotekach.

Liczmy na Państwa głosy i udział w wydarzeniach przygotowanych na jesień.

Izabela Ronkiewicz-Brağiel

NOWELE POLSKIE

 **NARODOWE
CZYTANIE**

Patronat Honorowy
Pary Prezydenckiej

7 WRZEŚNIA 2019

NARODOWE CZYTANIE z Biblioteką Kraków

7 września 2019 roku Biblioteka Kraków po raz kolejny włączy się w organizację ogólnopolskiej akcji Narodowego Czytania, zapoczątkowanej w 2012 roku przez Prezydenta RP. W czasie tegorocznej edycji czytane będą polskie nowele.

Narodowe Czytanie organizowane przez Bibliotekę Kraków odbędzie się w dwóch miejscach. O godz. 11.00 na al. Jana Pawła II 232 Biblioteka Kraków wspólnie z Nowohuckim Centrum Kultury zapraszają do wysłuchania fragmentów wybranych nowel, które czytać będą przedstawiciele władz samorządowych oraz instytucji kultury z terenu Nowej Huty: Małgorzata Bogajewska – dyrektor Teatru Ludowego, Magdalena Doksa-Tverberg – dy-

rektor Wydziału Kultury i Dziedzictwa Narodowego UMK, Jan Franczyk – redaktor naczelny *Głosu. Tygodnika Nowohuckiego*, Jerzy Fedorowicz – senator RP, Jerzy Fedorowicz Jr – zastępca dyrektora Teatru Ludowego, Jerzy Friediger – dyrektor Szpitala im. S. Żeromskiego, Urszula Grabowska – aktorka, Lidia Jazgar – zespół „Galicja”, Stanisław Moryc – przewodniczący Rady i Zarządu Dzielnicy XVIII, Robert Piaskowski – pełnomocnik Prezydenta Miasta Krakowa ds. Kultury, Sławomir Pietrzyk – wiceprzewodniczący Rady Miasta Krakowa. Wydarzenie uświetnią: Marta Bizoń i Krakowski Szwadron Ułanów im. Marszałka Józefa Piłsudskiego. Prowadzenie: Stanisław Dziedzic – dyrektor Biblioteki Kraków

i Zbigniew Grzyb – dyrektor Nowohuckiego Centrum Kultury. Wydarzenie to wpisuje się w tegoroczne obchody jubileuszu 70-lecia powstania dzielnicy Nowa Huta.

O godz. 13.00 na pl. Szczepańskim Biblioteka Kraków wraz z Gminą Miejską Kraków zapraszają na główne obchody akcji Narodowego Czytania 2019 w naszym mieście. Interpretacje fragmentów nowel wykonają: Jacek Majchrowski – prezydent Miasta Krakowa, Dominik Jaśkowiec – przewodniczący Rady Miasta Krakowa, Małgorzata Jantos – radna Miasta Krakowa, Dorota Segda – rektor Akademii Sztuk Teatralnych w Krakowie, Joanna Schoen – scenografka, oraz aktorzy:

dokończenie na s. 3 →

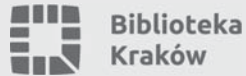
 Kraków

BUDŻET OBYWATELSKI MIASTA KRAKOWA 2019

Głosuj na projekty dotyczące Biblioteki Kraków!

28 września - 7 października
szczegóły na www.biblioteka.krakow.pl

Filia nr 23 ul. Balicka 297

fot. archiwum BK

Filia nr 23 Biblioteki Kraków znajduje się w Mydlnikach przy ul. Balickiej 297. Mieści się w pięknym zabytkowym budynku starej kuźni, który pochodzi z 1870 roku i jest wpisany do rejestru zabytków. Jest to budynek parterowy, niepodpiwniczony, z dachem dwuspadowym. Od frontu posiada podcienie składające się z trzech filarów. Zbudowany jest z kamienia i cegły, w środku znajduje się drewniany belkowy strop, częściowo odrestaurowany, dzięki któremu wnętrze ma niepowtarzalny klimat. W latach 2017–2018 przeprowadzono gruntowny remont dachu oraz elewacji, a wewnątrz biblioteki zyskało nową aranżację – nowe meble, ściana małej sali została wyłożona cegłą, w sali głównej odnowiono ścianę z kominikiem. Projekt aranżacji przygotowała firma Metawnętrza. Wszystkie zmiany zostały wykonane starannie, zgodnie z obowiązującymi przepisami i w ścisłej współpracy z konserwatorem zabytków. Ogromne znaczenie dla czytelników, jak i pracującego bibliotekarza miała wymiana ogrzewania na podłogowe z nową, kamienną, pasującą do wnętrza posadzką.

Działalność filii ma kilkudziesięcioletnią tradycję, którą podzielić można na kilka okresów. W latach 1952–1971 biblioteka mieściła się w budynku starej szkoły podstawowej. Początkowo był to jedynie punkt biblioteczny, ale od 1955 r. stała się Gromadzką Biblioteką Publiczną. Znajdowała się tylko w jednej sali szkolnej. W latach 60. stan księgozbioru wynosił 2500 vol., a liczba czytelników około 200 osób. W 1968 r. szkoła podstawowa przeniosła się do nowego budynku, pozostawiając dotychczasowy lokal do dyspozycji biblioteki. W 1972 r. budynek kuźni został przekazany przez Wyższą Szkołę Rolniczą na rzecz Gminnej Rady Narodowej. Od maja 1972 roku, po uprzednim generalnym remoncie, biblioteka przeniosła się do odnowionego budynku i ma tu swoją siedzibę do dnia dzisiejszego. W 1975 r. budynek przekazano Urzędowi Dzielnicy Kraków Krowodrza i placówka działała wtedy jako jedna z filii Miejskiej Bi-

blioteki Publicznej. W 1980 r. biblioteka w Mydlnikach weszła w skład sieci Krowoderskiej Biblioteki Publicznej w Krakowie i funkcjonowała ponad 35 lat jako Filia nr 7. Dyrekcja KBP dokładała wszelkich starań, aby zarówno budynek, jak i księgozbiór utrzymany były w należytym stanie i spełniały oczekiwania użytkowników. Przeprowadzono w tym czasie kilka większych i mniejszych remontów, w tym w 1982 r. remont kapitalny budynku. Od stycznia 2017 roku biblioteka wchodzi w skład Biblioteki Kraków jako Filia nr 23, a działając w jej strukturach, mimo wcześniejszych obaw związanych z utworzeniem tej instytucji, zyskała nowy wygląd zewnętrzny, nowe wnętrza i większe możliwości działania w dużej sieci bibliotek.

Filia nr 23 jest biblioteką uniwersalną, gromadzącą księgozbiór literatury pięknej dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Ma w swoich zbiorach również wydawnictwa popularnonaukowe.

Część księgozbioru to aktualne i często wypożyczone lektury szkolne. Prenumerowane są czasopisma takie jak *Polityka*, *Świerszczyk*, *Viktor* i *Zwiercadło*. Filia czynna jest cztery dni w tygodniu. Obecny księgozbiór to prawie 7500 vol. Jak na filię mieszczącą się na 46 metrach kwadratowych, może pochwalić się dużą ilością organizowanych imprez dla dzieci. Poprzez współpracę z kilkoma przedsiębiorcami realizowane są lekcje biblioteczne, różnotematyczne spotkania edukacyjne, głośne czytanie, aranżowane są pomieszczenia biblioteki np. na średniowieczny zamek, podmorskie głębiny, świat muszli, starożytny Egipt czy krainę smoków z różnych stron świata. Odbývają się też wydarzenia dla innych grup wiekowych, ale to praca z najmłodszym czytelnikiem jest przyszłością każdej biblioteki. Na stałe filia współdziała z grupą przedszkolną Mini Ogniska Artystycznego *A Dlaczego* działającą przy Klubie Kultury Mydlniki, będącego filią Centrum Kultury *Dworek Białostrzeczki*, oraz z Niepublicznym Przedszkolem Sportowo-Tanecznym *Stacyjkowo*. Na spotkaniach odbywających się w każdym

miesiącu poruszane są ważne tematy, dzieci czytają, kleją, rysują, uczą się poprzez zabawę.

Księgozbiór dobierany jest tak, aby każdy czytelnik znalazł odpowiednią dla siebie lekturę. Dobry kontakt z czytelnikiem, miła i przyjazna atmosfera, profesjonalna obsługa, wyczerpujące informacje, to podstawa. Filia nr 23 jest często i chętnie odwiedzana, bo każdy może czuć się tu jak u siebie. Małe niespodzianki, takie jak walentynkowe kartki, wielkanocne czy bożonarodzeniowe zakładki z życzeniami to tylko niektóre z form budowania więzi z czytelnikiem. Biblioteka uczestniczy również w akcjach promujących książkę i czytelnictwo. Organizują wystawki nowości z recenzjami, proponują lektury odpowiednie do wieku i zainteresowań, tak by zachęcić do sięgania po następne książki. Czytelnicy zaangażowani są w życie biblioteki, namawiani do udziału w konkursach, głosowaniach, organizowania wystaw. Dzięki głosowaniu czytelników zdobyto fundusze z Budżetu Obywatelskiego na zakup nowości. Dużą popularnością cieszy się wśród czytelników bookcrossing dający drugie życie książkom, bowiem bez formal-

ności i konieczności posiadania karty bibliotecznej każdy chętny może zabrać książkę, a po przeczytaniu przekazać ją kolejnej osobie. We współpracy z radnymi Dzielnicy VI planujemy dostarczać książki ze zbiorów do specjalnego miejsca w planowanym parku kieszonkowym naprzeciw budynku biblioteki.

Przytaczanie danych statystycznych (ilu jest czytelników, odwiedzin, wypożyczeń czy ilości udzielanych informacji) w relacjach z czytelnikiem nie ma większego znaczenia. Minęło 30 lat odkąd jestem związana z tym miejscem i ludźmi, najważniejszy zawsze powinien być człowiek, dziecko czy dorosły, miły, czy bez humoru, to dla niego tu jestem i wykonuję swoją pracę najlepiej, jak potrafię.

Biblioteka działa kilkadziesiąt lat i ma się dobrze, a może pochwalić się: większą liczbą czytelników niż na początku działalności, bogatszym księgozbiorem, pięknym budynkiem i ładnym wnętrzem, dostępem do informacji, czasopism, Internetu i wieloma wiernymi czytelnikami. Każdy chcący odwiedzić Filie nr 23 będzie mile widziany. Serdecznie zapraszam.

Małgorzata Żurek

fot. archiwum BK

Wielka Parada Moli i Motyli książkowych

Biblioteka Kraków zaprasza w sobotę **28 września** na prezentację i przemarsz Moli i Motyli Książkowych, wymyślonych i stworzonych przez uczestników wakacyjnego konkursu.

Parada, z udziałem aktorów i tancerzy, rozpocznie się o **godz. 12.30** na pl. Jana Nowaka-Jeziorańskiego (przed budynkiem dawnego dworca PKP, w którym mieści się Filia nr 3 Biblioteki Kraków).

Więcej na www.biblioteka.krakow.pl

Designed by Freepik

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

Dofinansowano ze środków
Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego
pochodzących z Funduszu Promocji Kultury

Czas bibliotekarzy

CZAS BIBLIOTEKARZY

CYKL SZKOLEŃ DLA PRACOWNIKÓW
BIBLIOTEK PUBLICZNYCH

Biblioteka Kraków to instytucja prowadząca szereg działań na rzecz wszystkich grup użytkowników. Zakup materiałów bibliotecznych, przygotowanie programu kulturalno-edukacyjnego odpowiadającego potrzebom mieszkańców Krakowa i Małopolski oraz zmieniające się technologie wymagają od bibliotekarzy permanentnego doskonalenia zawodowego.

W bieżącym roku Biblioteka Kraków pozyskała środki na realizację projektu *Czas bibliotekarzy – cykl szkoleń dla pracowników bibliotek publicznych*, dofinansowanego ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury. Celem zadania jest podniesienie kompetencji pracowników, uzyskanie przez nich nowych umiejętności i wiedzy, która wpłynie na rozszerzenie i udoskonalenie jakości usług bibliotecznych, podniesienie standardów dotychczas oferowanych usług oraz zwiększenie poziomu zadowolenia użytkowników.

Krakowscy bibliotekarze oraz pracownicy bibliotek publicznych z terenu Małopolski będą mogli wziąć udział w wielu interesujących szkoleniach, które podzielone zostały na cztery bloki tematyczne: *Bibliotekarz – przewodnik po świecie książek*, *Bibliotekarz – animator kultury*, *Bibliotekarz – popularyzator nowych technologii*, *Bibliotekarz – specjalista w zakresie pracy z dziećmi i młodzieżą*. Zainteresowani będą mogli wziąć udział m.in. w wykładach

pracowników naukowych na temat współczesnej literatury dla dzieci, młodzieży i dorosłych, a także warsztatach z elementami muzykoterapii, Polskiego Języka Migowego, metody pracy, jaką jest drama stosowana polegająca na umiejętności wchodzenia w role. Zajęcia będą poświęcone również edukacji regionalnej i poznawaniu dziedzictwa lokalnego oraz zastosowaniu w pracy z grupą metody Klanzy. W ofercie znajdują się także szkolenia dotyczące nowych mediów i technologii, otwartych zasobów internetowych, baz danych, stron i blogów popularnonaukowych, technik pracy, organizowania przestrzeni i budowania oferty dla nastolatków i młodych dorosłych.

26 września 2019 r. w Międzynarodowym Centrum Kultury zorganizowana zostanie konferencja poświęcona wartościom w życiu dziecka i nastolatka. Wśród prelegentów znajdują się przedstawiciele Gdańskiego Wydawnictwa Psychologicznego, Polskiego Towarzystwa Biblioterapeutycznego, Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Biblioteki Centralnej Wilna, a także Wydawnictwa Literatura.

Szczegółowe informacje na temat projektu oraz terminy szkoleń dostępne na stronie www.biblioteka.krakow.pl.

Paulina Knapik-Lizak

Dofinansowano ze środków
Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego
pochodzących z Funduszu Promocji Kultury

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.**

Narodowe Czytanie z Biblioteką Kraków

Krzysztof Jędrysek, Ewa Kaim, Anna Polony, Jacek Romanowski, Jerzy Trela. Prowadzenie: Paweł Kumięga.

Głośna lektura poprzedzona będzie występem Chóru I Liceum Ogólnokształcącego im. Bartłomieja Nowodworskiego w Krakowie oraz Chóru Absolwentów I LO w Krakowie Kanon pod przewodnictwem Ryszarda Żróbka. Uroczystość uświetni także występ tancerzy z Baletu Dworskiego Cracovia Danza.

Na pl. Szczepańskim zostanie również uczczona 200. rocznica urodzin

wielkiego kompozytora Stanisława Moniuszki, którego utwory zaprezentują na scenie krakowskie chóry oraz tancerze, a cały program będzie transmitowany online do Centralnej Biblioteki w Wilnie.

Współorganizatorzy przedsięwzięcia: Urząd Miasta Krakowa, Nowohuckie Centrum Kultury. Partnerzy: Narodowy Stary Teatr im. Heleny Modrzejewskiej, Biblioteka Centralna Miasta Wilna, Balet Dworski Cracovia Danza, Fundacja Lotto im. Haliny Konopackiej, TVP 3 Kraków, Creative Group 303 oraz Szok sp. z o.o.

Serdecznie zapraszamy do udziału w tych wydarzeniach.

Jolanta Oleksa,
Małgorzata Koźma

Kalendarium imprez

Salon Literacki Biblioteki Kraków
Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”
ul. Szczepańska 1

12 września

„Scena Młodych” – godz. 18.00

Prowadzenie: Jadwiga Malina i Michał Piętniewicz

W spotkaniu wezmą udział uczestnicy warsztatów *Peron Literacki* oraz członkowie Koła Młodych Krakowskiego Oddziału SPP.

19 września

„Gwiazda gotowa do odkrycia” – godz. 18.00

Od czasu do czasu – cykliczne spotkania z autorami kwartalnika *Czas Literatury*. Andrzej Kotański – poeta i prozaik, autor bestsellerowego tomu *Wiersze o moim psychiatrze* w rozmowie z Michałem Zabłockim.

26 września

„Teoria opanowywania trwogi. Wieczór autorski i koncert Tomasa Organka” – godz. 18.00

Prowadzenie: Jadwiga Malina

Tomasz Organek – muzyk, kompozytor, piosenkarz, autor tekstów. W czerwcu 2018 uhonorowany został nagrodą Stowarzyszenia Autorów ZAiKS na 55. Krajowym Festiwalu Polskiej Piosenki w Opolu za najlepszy tekst do piosenki *5 rano*. Ilość miejsc ograniczona. Wejście tylko z bezpłatnym zaproszeniem. Zaproszenia odbierać można w godzinach otwarcia Filii nr 3 Biblioteki Kraków przy placu Jana Nowaka-Jeziorańskiego 3.

Oferta kulturalno-edukacyjna filii Biblioteki Kraków

1 września

„Zbieramy zakrętki” – w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 21, ul. Królewska 59, tel. 797-301-021

Filia nr 21 jest oficjalnym punktem zbiórki plastikowych zakrętek dla Fundacji Bez Tajemnic. Głównymi celami akcji są: bezinteresowna pomoc niepełnosprawnym dzieciom, podnoszenie świadomości ekologicznej oraz zbiórka surowca wtórnego.

„Zbieramy zakrętki” – w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 28, ul. Komandosów 1

Filia nr 31, ul. Zachodnia 7/3a

Filia nr 32, ul. Żywiecka 32

Filia nr 33, ul. Zakopiańska 103

Filie nr 28, 31, 32, 33 są oficjalnymi punktami zbiórki plastikowych zakrętek dla Fundacji im. Brata Alberta. Głównymi celami akcji są: bezinteresowna pomoc niepełnosprawnym dzieciom, podnoszenie świadomości ekologicznej oraz zbiórka surowca wtórnego.

„Komputer bez barier” – w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 21 / Czytelnia Naukowa, ul. Królewska 59, tel. 797-301-022

Indywidualne zajęcia komputerowe prowadzone przez pracowników czytelnia: nauka podstaw obsługi komputera, zakładanie konta mailowego, surfowanie po Internecie, wyszukiwanie wiadomości, podstawy Worda.

4 września

„Autorzy strof sercu bliskich – głośne czytanie dla dorosłych”

– godz. 11.00

Filia nr 54, os. Młodości 8, tel. 12 644-13-22

Uczestnicy spotkania poznają historię autorów oraz okoliczności pisania tekstów do najpopularniejszych piosenek, wykonywanych przez żołnierzy II wojny światowej i powstańców warszawskich.

„Morze, góry czy jeziora – wspomnienia z wakacji – zajęcia literacko-plastyczne” – godz. 17.00–18.00

Filia nr 8, ul. Brodowicza 1, tel. 12 412-49-55

Celem spotkania jest zachęcenie dzieci do opowiedzenia o swoich podróżach i wycieczkach po różnych częściach kraju. Poznają charakterystyczne cechy krajobrazów Polski: górskiego, nadmorskiego i pojezierza. W trakcie zajęć uczestnicy wysłuchają opowiadania Z. Szczepańskiego *Przygody Podróżnika Pajacyka*, które będzie inspiracją do wykonania ilustracji wybranego krajobrazu.

5 września

„W zaczarowanym świecie” – godz. 10.00

Filia nr 20, ul. Opolska 37, tel. 797-301-027

Z okazji 115. rocznicy urodzin i 20. rocznicy śmierci Marii Krüger spotkanie dla najmłodszych czytelników mające na celu przedstawienie twórczości pisarki. W trakcie zajęć przewidziano głośną lekturę fragmentów jej książek oraz wykonanie pracy plastycznej.

„Dzień Postaci z Bajek” – godz. 11.00–13.00

Filia nr 16, ul. Radzikowskiego 29, tel. 797-301-005

Z okazji Dnia Postaci z Bajek zapraszamy dzieci w wieku przedszkolnym na głośne czytanie przygód bajkowych bohaterów, wspólne wykonanie pracy plastycznej oraz gry i zabawy.

6 września

„Głowy wawelskie – głośne czytanie dzieciom” – godz. 9.00

Filia nr 54, os. Młodości 8, tel. 12 644-13-22

Legenda o głowach wawelskich autorstwa Marii Krüger przeniesie dzieci na Wawel z czasów panowania króla Zygmunta Augusta.

„Mistrz dłuta i jego uczennica, czyli o A. Rodinie i C. Claudel”

– godz. 10.30

Filia nr 45 / Czytelnia i Wypożyczalnia Popularnonaukowa, ul. Teli-gi 24, tel. 797-024-019

Prelekcja multimedialna Krystyny Maśnik, dotycząca historii życia i miłości francuskich artystów: Augusta Rodina i Camille Claudel.

„Gramy w planszowe!” – godz. 17.00

Filia nr 48, os. Boh. Września 26, tel. 12 645-95-27

W czasie spotkania uczestnicy w wieku 4–6 lat zagrają w popularne gry planszowe dla najmłodszych.

7 września

„Pieszko” – godz. 10.30

Filia nr 45 / Czytelnia i Wypożyczalnia Popularnonaukowa, ul. Teli-gi 24, tel. 797-024-019

Pokaz zarejestrowanego na DVD przedstawienia Narodowego Starego Teatru im. Heleny Modrzejewskiej przygotowanego na podstawie dramatu Sławomira Mrożka. Spotkanie adresowane do seniorów.

„Smocze Planszowe” – godz. 11.00–13.00

Filia nr 16, ul. Radzikowskiego 29, tel. 797-301-005

W czasie spotkania uczestnicy zagrają w popularne gry planszowe dla dzieci: *Nogi za pas!*, *Wyspa smoków*. Zajęcia przeznaczone dla dzieci w wieku 7–10 lat.

„Narodowe Czytanie 2019” – godz. 11.00

Scena obok Nowohuckiego Centrum Kultury, al. Jana Pawła II 232

Biblioteka Kraków oraz Nowohuckie Centrum Kultury zapraszają do udziału w akcji Narodowego Czytania. W tym roku czytane będą fragmenty polskich nowel m.in. *Dym*, *Sachem*, *Dobra Pani*, *Katarzynka* i wiele innych. Wśród czytających obecni będą przedstawiciele władz samorządowych, instytucji kultury z terenu Nowej Huty oraz aktorzy. W wydarzeniu weźmie udział Krakowski Szwadron Ułanów im. Józefa Piłsudskiego.

„Czy znasz te nowele?” – godz. 12.00–13.00

Filia nr 21 / Wypożyczalnia dla Dorosłych, ul. Królewska 59, tel. 797-301-021

W ramach akcji Narodowego Czytania zapraszamy do odsłuchania fragmentów dwóch nowel: *Dymu* Marii Konopnickiej i *Katarynki* Bolesława Prusa.

„Narodowe Czytanie 2019” – godz. 13.00

Scena na Placu Szczepańskim

Biblioteka Kraków oraz Gmina Miejska Kraków zapraszają do udziału w akcji Narodowego Czytania. Wydarzenie na Placu Szczepańskim rozpocznie się od wystąpienia hejnału. Następnie, w 200. rocznicę urodzin Stanisława Moniuszki, członkowie Chóru I Liceum Ogólnokształcącego im. Bartłomieja Nowodworskiego w Krakowie oraz Chóru Absolwentów I LO w Krakowie *Kanon* wykonają utwory kompozytora i dyrygenta, a członkowie Baletu Dworskiego *Cracovia Danza* zatańczą. W tym roku w ramach Narodowego Czytania czytane będą fragmenty polskich nowel m.in. *Dym*, *Sachem*, *Dobra Pani*, *Katarzynka* i wiele innych. Wśród czytających obecni będą przedstawiciele władz samorządowych, instytucji kultury oraz wybitni krakowscy aktorzy. Wydarzenie będzie transmitowane do Biblioteki Centralnej Miasta Wilno. Poprowadzi je aktor Paweł Kumiega.

Nowa Huta – odkryj ją na nowo!

Z okazji jubileuszu 70-lecia Nowej Huty Biblioteka Kraków dzięki dofinansowaniu Gminy Miejskiej Kraków mogła wydać rodzinny przewodnik po Nowej Hucie we współpracy z Adeliną Pocięchą, reprezentującą Fundację *Trasa dla bobasa*, która jest autorką książki *Nowa Huta – odkryj ją na nowo! Rodzinny spacer po Nowej Hucie*. Publikacja dedykowana jest rodzinom, grupom przyjaciół, by wspólnie mogli spędzić czas odkrywając wspaniałe miejsca i instytucje zlokalizowane na terenie dzielnicy.

W sobotę 21 września 2019 r. o godzinie 10.30 w ramach wydarzenia *Zajrzyj do Huty*, będzie można wziąć udział w rodzinnym spacerze po Nowej Hucie, prowadzonym przez Adelinę Pocięchą i Martę Mleczko z Fundacji *Trasa dla*

bobasa z udziałem dzieci, które są bohaterami wspomnianej publikacji. Celem spaceru jest zapoznanie rodziców i dzieci z historią oraz kulturą Nowej Huty, zachęcenie ich do samodzielnego wyszukiwania i pogłębiania wiedzy na temat tej niezwykłej dzielnicy oraz pokazanie roli, jaką w kształtowaniu nauki i kultury lokalnej społeczności odegrały biblioteki. W programie spaceru przewidziane są m.in. rozmowy o historii i kulturze dzielnicy, plenerowe zagadki i zadania, przegląd archiwalnych fotografii i kronik bibliotecznych. Uczestnicy spaceru otrzymają egzemplarze książki *Nowa Huta – odkryj ją na nowo!*

Spacer jest bezpłatny, rozpocznie się przed Filią nr 53 Biblioteki Kraków w os. Stalowym 12, a zakończy w Filii nr 56 w os. Zgody 7.

Zapisy elektroniczne do 19 września: metodyczny@biblioteka.krakow.pl.

Miejsca, które razem odwiedzimy:

Moniuszkomania

Nie jest łatwo zachęcić najmłodsze pokolenia do poznania biografii i twórczości wybitnych literatów czy muzyków. Jeszcze trudniej jest napisać książkę, która w przystępny i lekki sposób prezentuje dokonania oraz życie codzienne wyjątkowych ludzi. Izabella Klebańska podjęła taką próbę, jak się okazało, bardzo udaną. *Hej, zagrajcie siarczyście! Opowieść o Stanisławie Moniuszce* to jej najnowsza książka wydana przez Wydawnictwo Literatura.

Rok 2019 ogłoszony został Rokiem Stanisława Moniuszki w związku z 200. rocznicą urodzin wybitnego kompozytora, zwanego często ojcem „polskiej opery narodowej”. Książka adresowana jest do nieco starszych dzieci, które poznają jedenastoletnią Tośkę Zarębską, główną bohaterkę cierpiącą na manię prześladowczą. Z postaci Stanisława M. styka się słuchając hejnału Łodzi, odwiedzając przyjaciółkę Julkę, czy będąc na imieninach wujka Andrzeja. Zaintrygowana takim zbiegiem okoliczności postanawia poznać postać Moniuszki i jego twórczość. W tym momencie Izabella Klebańska zaczyna opowiadać biografię kompozytora, ale robi to w niezwykle sposób. Zamiast encyklopedycznego biogramu czytelnik poznaje opowieść o zwykłym, niepełnosprawnym chłopcu, walczącym o miłość, rodzinę, wartości patriotyczne, a także własne marzenia. Postać Moniuszki zaprezentowana została zwyczajnie, a młode pokolenie może się z nim utożsamiać,

ponieważ doświadcza podobnych trudności, dąży do sukcesu, mimo przeciwności nie poddaje się i spełnia marzenia. Do głównej bohaterki Tośki wracamy w ostatniej części książki, co stanowi kłamrę kompozycyjną.

Hej, zagrajcie siarczyście! Opowieść o Stanisławie Moniuszce to książka, którą warto mieć w swojej domowej bibliotece. Warstwa tekstowa uzupełniona została nielicznymi ilustracjami Magdaleny Pilch oraz archiwalnymi fotografiami pochodzącymi z Cyfrowej Biblioteki Narodowej Polona. Świetnym uzupełnieniem jest kalendarium z życia kompozytora, wybrane kompozycje oraz wykaz artystów związanych z jego twórczością. Atutem książki jest również płyta CD z kompozycjami artysty. Czytelnicy nie tylko poznają postać Stanisława Moniuszki, ale mogą również kształtować swoją wrażliwość muzyczną.

Paulina Knapik-Lizak

Klebańska I., *Hej, zagrajcie siarczyście! Opowieść o Stanisławie Moniuszce*, Łódź: Wydawnictwo Literatura, 2019.

Sonda: o książce i bibliotece

Moja opinia o polskich bibliotekach od lat jest bardzo bliska entuzjazmu, a to za sprawą przyjaciela, pisarza i działacza kultury z Zagłębia Darka Reko-sza, który ma w tym świątku mnóstwo znajomych, prowadzi różne gry i spotkania. W wielu miejscach byłem i ja – stąd ten serdeczny osąd.

Od trzech lat to mi się jeszcze nasiliło, bo wyprowadziłem się z Krakowa na wieś i za sprawą żony korzystamy z gminnej biblioteki w Brzeźnicy pięknie usytuowanej w odrestaurowanym spichlerzu. Miła i kompetentna Pani Wiesia podpowiada nam ciekawe pozycje. Paradoksalnie jako emigrant z Krakowa wracam do mojego miasta przez książki, czytając np. *Życie literackie w Krakowie* pióra Jacka Olczyka czy *Zagram ci to kiedyś...* rozmowę Jerzego Illga ze Stanisławem Radwanem.

Bronisław Cieślak

Bronisław Cieślak – dziennikarz radiowy i telewizyjny, aktor, odtwórca m.in. niezapomnianej roli Sławomira Borewicza w kultowym serialu *07 zgłoś się*.

8 września

„Spotkania Bieńczyckie” – godz. 14.00–17.30
Teren zielony przy Młodzieżowym Domu Kultury im. J. Korczaka, os. Kalinowe 18

Biblioteka Kraków zaprasza do udziału w rodzinnym pikniku czytelnicznym w ramach wydarzenia *Spotkania Bieńczyckie*. W programie przewidziano: zagadki literackie, gry i zabawy, strefę wolnego czytania oraz Biblioteczną Wioskę Dziecięcą przygotowaną w ramach projektu *Krakowska rodzina sięga po książki dla córki i syna*. Będzie również można zagrać w wielkoformatową grę planszową *Nakarm smoka* wydaną w ramach projektu *Festiwal Magia czytania z Fundacją PZU*.

10 września

„Szydełkowe ozdoby” – godz. 11.00
Filia nr 43, ul. Gen. Jasińskiego 32, tel. 797-024-002

Podczas zajęć seniorzy wykonają szydełkową sukienkę na słoiczek lub buteleczkę.

„Spotkanie autorskie – Małgorzata i Michał Kuźmińscy” – godz. 17.00

Filia nr 33, ul. Zakopiańska 103, tel. 797-024-012

Spotkanie z autorami serii popularnych powieści etnokryminalnych Małgorzata Fugiel-Kuźmińską i Michałem Kuźmińskim. Ich książki *Śleboda*, *Pionek* i *Kamień są* jednymi z najbardziej popularnych współczesnych kryminałów. 18 września premierę będzie miała najnowsza książka autorstwa pary o tytule *Mara*.

11 września

„Gramy w planszowe!” – godz. 17.00
Filia nr 48, os. Boh. Września 26, tel. 12 645-95-27

W czasie spotkania uczestnicy w wieku 10–12 lat zagrają w popularne gry planszowe dla młodzieży.

„Zatrzymać wakacji czar” – godz. 17.00
Filia nr 49, os. Tysiąclecia 42, tel. 12 648-50-69

Zajęcia edukacyjno-rekreacyjne dla dzieci młodszych.

„Słucham i marzę – Klub Słuchającego Malucha” – godz. 17.00
Filia nr 56 / Oddział dla Dzieci i Młodzieży, os. Zgody 7, tel. 12 642-16-43

Głośna lektura opowiadania *O spełnianiu marzeń*. Uczestnicy wezmą udział w zabawie pantomimicznej *Goniąc za marzeniami*, a następnie wykonają pracę plastyczną.

12 września

„Poranek z książką” – godz. 10.00
Filia nr 20, ul. Opolska 37, tel. 797-301-027

Lekcja biblioteczna odbywająca się w ramach projektu *Krakowska rodzina sięga po książkę dla córki i syna*. Zajęcia, w czasie których najmłodszy czytelnicy zostaną zachęceni do czytania książek i korzystania z biblioteki.

„Iglą malowane – finał wystawy prac uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej” – godz. 10.30

Filia nr 27, ul. Królowej Jadwigi 37b, tel. 797-301-016

Finał wystawy prac wykonanych haftem krzyżykowym na kanwie przez uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej *Gaudium et Spes*.

„Na srebrzysto-złocistym szlaku – wernisaż wystawy malarstwa Agnieszki Safińskiej” – godz. 17.00

Filia nr 25, ul. Fałata 2, tel. 797-301-002

Agnieszka Jagna Safińska – z wykształcenia i zawodu jest tancerką klasyczną, choreografem, muzykoterapeutką, artystą-plastykiem. Tworzy również poezję. Ukończyła Akademię Muzyczną w Łodzi, a także Studia Podyplomowe Pedagogiczne w zakresie edukacji artystycznej krakowskiej ASP na Wydziale Malarstwa oraz ASP w Łodzi na Wydziale Grafiki i Malarstwa. Artystka jest zrzeszona w ZPAP w Krakowie.

„Kiedy płaczą świerszcze Charlesa Martina” – godz. 17.00
Filia nr 48, os. Boh. Września 26, tel. 12 645-95-27

Niebanalna opowieść o pięknie życia, o miłości, odwadze, szansach, które czasem łatwo zmarnować, kiedy za bardzo patrzymy w przeszłość. Spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki dla Dorosłych.

13 września

„Jedność w wielości” – godz. 10.30
Filia nr 45 / Czytelnia i Wypożyczalnia Popularnonaukowa, ul. Teli-gi 24, tel. 797-024-019

Prezentacja multimedialna Krystyny Maśnik, dotycząca życia i twórczość Stanisława Ignacego Witkiewicza.

„Projektowanie mody – zajęcia plastyczne dla dzieci” – godz. 17.00
Filia nr 48, os. Boh. Września 26, tel. 12 645-95-27

Podczas zajęć uczestnicy metodą kolażu będą projektować ubrania.

16 września

„Czytam i polecam” – godz. 17.00

Filia nr 54, os. Młodości 8, tel. 12 644-13-22

Spotkanie z czytelnikami Biblioteki Kraków służące promocji czytelnictwa poprzez omawianie nowości wydawniczych i preferencji czytelniczych poszczególnych uczestników.

18 września

„Morze, góry czy jeziora – wspomnienia z wakacji – zajęcia literacko-plastyczne” – godz. 17.00–18.00

Filia nr 8, ul. Brodowicza 1, tel. 12 412-49-55

Celem spotkania jest zachęcenie dzieci do opowiedzenia o swoich podróżach i wycieczkach po różnych częściach kraju. Poznają charakterystyczne cechy krajobrazów Polski: górskiego, nadmorskiego i pojezierza. W trakcie zajęć uczestnicy wysłuchają opowiadania Z. Szczepańskiego *Przygody Podróżnika Pajacyka*, które będzie inspiracją do wykonania ilustracji wybranego krajobrazu.

„Peron Literacki” – godz. 17.30

Filia nr 3, Plac Jana Nowaka-Jeziorańskiego 3, tel. 12 618-91-81

Prowadzenie: Jadwiga Malina i Michał Piętniewicz

To cykl spotkań o charakterze warsztatowo-dyskusyjnym, adresowany do wszystkich, którzy chcą dzielić się swoją twórczością, doskonalić pisarski warsztat oraz rozmawiać o literaturze. Planowane są dyskusje ze znanymi krakowskimi pisarzami, którzy podpowiedzą, jak pisać i jak radzić sobie w literackim świecie.

19 września

„Na wszystko jest pora..., czyli czas do przedszkola” – godz. 10.00

Filia nr 20, ul. Opolska 37, tel. 797-301-026

Głośna lektura książki Grażyny Ruszewskiej *Leon i kotka, czyli jak rozumieć mowę zegara* oraz rozmowa o pierwszym dniu w nowym miejscu.

„Slajdowisko: Ukraina” – godz. 18.00

Filia nr 21 / Czytelnia Naukowa, ul. Królewska 59, tel. 797-301-023

Spotkanie z dr Krystyną Słoczyńską poświęcone podróży na Ukrainę. Slajdowisko połączone z wykładem.

20 września

„Gramy w planszowe!” – godz. 17.00

Filia nr 48, os. Boh. Września 26, tel. 12 645-95-27

W czasie spotkania uczestnicy w wieku 7–9 lat zagrają w popularne gry planszowe dla dzieci.

21 września

„Rodzinny spacer po Nowej Hucie” – godz. 10.30

Filia nr 53, os. Stalowe 12, tel. 12 644-23-52

Biblioteka Kraków we współpracy z Fundacją *Trasa dla Bobasa* zaprasza na rodzinny spacer po Nowej Hucie, który poprowadzi Adelina Pocięcha i Marta Mleczo. Celem będzie zapoznanie rodzin z historią i kulturą Nowej Huty, promocja rodzinnego przewodnika wydanego z okazji 70-lecia dzielnicy pt. *Nowa Huta – odkryj ją na nowo! Rodzinny spacer po Nowej Hucie*, zachęcenie dzieci i rodziców do dalszego samodzielnego wyszukiwania i pogłębiania wiedzy na temat tej niezwykłej dzielnicy, pokazanie roli, jaką odegrały biblioteki w kształtowaniu nauki i kultury lokalnej społeczności. W programie spaceru m.in. spotkanie z bohaterami książki, rozmowy o historii i kulturze dzielnicy, przegląd archiwalnych fotografii, plenerowe zagadki i zadania, przegląd archiwalnych kronik bibliotecznych. Uczestnicy spaceru otrzymają egzemplarz przewodnika. Wydarzenie organizowane w ramach tegorocznej edycji *Zajrzyj do Huty*. Spacer rozpocznie się 21.09.2019 r. (sobota) o godzinie 10.30 przed Filii nr 53 Biblioteki Kraków w os. Stalowym 12, a zakończy w Filii nr 56 w os. Zgody 7. Zapisy na spacer pod adresem: metodyczny@biblioteka.krakow.pl

„V Turniej Szachowy dla Dzieci” – godz. 14.00–18.00

Filia nr 45 / Czytelnia i Wypożyczalnia Popularnonaukowa, ul. Teli-gi 24, tel. 797-024-019

Biblioteka Kraków zaprasza dzieci do udziału w otwartym turnieju szachowym (7 rund systemem szwajcarskim). Sędzią głównym zawodów będzie arbiter klasy FIDE Stanisław Cichorz. Zapisy osobiste lub telefoniczne w Czytelnii i Wypożyczalni Popularnonaukowej Filii nr 45 od 16 do 20 września.

Polecamy dzieciom

Jak być szczęśliwym?

Współczesny rynek wydawniczy dla dzieci zdumiewa mnogością publikacji. Jakość tego morza literatury jest bardzo różnorodna. Jednak wśród natłoku coraz to nowszych pozycji można natrafić na prawdziwe perełki. Niewątpliwie do takich należą *Bajki, które uczą jak być szczęśliwym* autorstwa hiszpańskiej psycholog i pedagog Begoñy Ibarrola.

Całość składa się z 10 rozdziałów, stanowiących Dekalog rodziców, którzy chcą wychowywać szczęśliwe dzieci. W ich skład wchodzi bardzo istotne elementy składowe procesu wychowania, np. bezwarunkowa miłość, wspieranie autonomii dziecka, wychowanie w szczerości i uczciwości, atmosfera spokoju i harmonii, i wiele innych. Każdy z rozdziałów poprzedza krótkie, aczkolwiek bardzo konkretne objaśnienie celu danej treści. Skierowane do rodzica, wychowawcy, akcentuje istotę danej kwestii. Następnym czytamy naszym pociechom bajki, emanujące doskonałymi przykładami.

Ich zwierzęcy bohaterowie mają wiele ludzkich cech i zachowań. Bywają zazdrosne, mają problem z uwierzeniem we własne siły, chcą być samodzielne lub są bardziej strachliwe, mają problemy z okazywaniem uczuć... Każdy z rozdziałów jest zwieńczony cennymi wskazówkami dla rodzica oraz propozycjami zabaw nawiązujących do przeczytanej treści.

To książka, na którą każdy rodzic powinien zwrócić uwagę. Niezwykle pomocna w procesie wychowania dziecka z ogromem wskazówek i ob-

jaśnień. Napisana pięknym językiem. Całości dopełniają ilustracje Jesusa Gabána, barwne, a zarazem subtelne. To jedna z takich pozycji, która czytana wspólnie rozwija zarówno dziecko, jak i rodzica. Z pewnością każdy z opiekunów pragnie szczęścia dla swoich dzieci. Jednak jeśli sami nie znamy drogi do tego psychicznego dobrostanu, to jak możemy jej uczynić nasze dzieci? Bycie szczęśliwym w życiu to wielka sztuka, którą, świadomie lub nie, przekazujemy swoim pociechom poprzez swoje wzorce osobowe, nasze podejście do spraw życiowych, wartości itp. Drodzy rodzice, szczęśliwe dzieci, zadowolone z siebie, dobrze rozwinięte intelektualnie i emocjonalnie, inteligentne, otwarte, zintegrowane ze społeczeństwem to nie utopia. Powyższa pozycja służy nieocenioną pomocą. Szukajcie jej w filiach Biblioteki Kraków i czerpcie z niej wiedzę garściami. Wspaniałej lektury!

Dorota Bojczko

Ibarrola B, *Bajki, które uczą jak być szczęśliwym*, Warszawa: Grupa Wydawnicza Adamantan s.c., 2018.

Krakowski Dzień Głośnego Czytania w Bibliotece Kraków

w niedzielę 29 września

W związku z przypadającą 29 września 2019 r. trzecią edycją Krakowskiego Dnia Głośnego Czytania, Biblioteka Kraków zaprasza mieszkańców miasta do udziału w spotkaniach autorskich.

Specjalnie na tę okazję cztery filie zostaną otwarte w niedzielę. W wybranych placówkach odbędą się spotkania z popularnymi autorami poezji, prozy dziecięcej oraz książek dla dorosłych.

29 września 2019 r. Filia nr 3, 22, 46 oraz 56 będą otwarte dla czytelników w godzinach od 12.00 do 17.00. Serdecznie zapraszamy.

Jolanta Oleksa
Małgorzata Koźma

Polecamy dorosłym

Królowa Schadenfreude

Byłam tak brzydka, że gdyby z Sukiennic odpadł jakiś maszkaron, do rekonstrukcji wystarczyłoby użyć mojej głowy.
(fragm. książki *Maszkaron*)

Jak wygląda świat z perspektywy osoby szpetnej? Czy panujący współcześnie wszechobecny kult piękna i doskonałości pozbawia osoby niezbyt urodziwe prawa do szczęścia? Czy brzydki ludzie skazani są wyłącznie na wykluczenie społeczne? Problem ten porusza najnowsza książka Patrycji Pustkowiak.

Powieść *Maszkaron* powstała dzięki Nagrodzie im. Adama Włodka, przyznawanej przez Fundację Wisławy Szymborskiej. Jest to druga książka autorki *Nocnych zwierząt*, nominowanych w 2014 roku do Nagrody Literackiej Nike oraz Nagrody Literackiej Gdynia. Już sam tytuł powieści wiele zdradza na temat jej zawartości. Lektura nie stanowi pochwały brzydoty, ale jest dogłębnym studium kobiecej samotności wynikającej w dużej mierze z niezbyt atrakcyjnej fizjonomii głównej bohaterki powieści, ale nie tylko. Mariana ma paskudną twarz, ale też szpetne wnętrze. Postrzega siebie i otaczającą ją rzeczywistość przez pryzmat zawiści i żalu do świata oraz Boga za to, że nie obdarzył jej urodą, a co za tym idzie, odebrał prawo do szczęścia. Mariana nienawidzi innych ludzi, ale przede

wszystkim nienawidzi siebie. Sama o sobie mówi: *byłam tak bardzo niczym*. Poznajemy ją w chwili, gdy zdaje jej się, że oto umiera, a tak naprawdę dostaje wstrząsu anafilaktycznego spowodowanego antybiotykoterapią. W tym czasie wspomina swoje porażające dzieciństwo, przepelnioną goryczą młodość i jakże trudne wkraczanie w dorosłe życie. Czy znalezienie się na granicy życia i śmierci zmieni coś w światopoglądzie Marianny?

Małgorzata Koźma

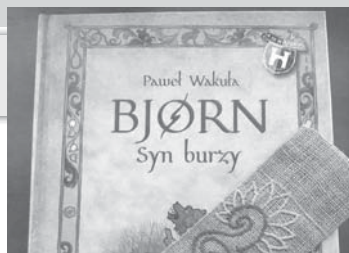

Pustkowiak P., *Maszkaron*, Kraków: Społeczny Instytut Wydawniczy Znak, 2018.

Polecamy młodzieży

A to historia!

Burzowa, niespokojna noc na wyspie Lindisfarne, u północno-wschodnich wybrzeży Anglii. Do ponownie powołanego do życia opactwa, kierowanego przez Brendana z Corku, przybywa tajemniczy gość. To wiking Bjørn Stenskalle, o którym krążą mroczne opowieści, a który ma być więźniem na wyspie – pilnowany przez uzbrojonych wysłanników króla, nie może z niej uciec, dopóki nie opowie opatowi swojej historii i nie wyjawia skrywanej tajemnicy. Wraz z przybyciem cieszącego się sławą woję na wyspie dochodzi do niepokojących zdarzeń. Nikt nie może czuć się bezpiecznie, a przeszłość dopada nie tylko tytułowego bohatera, ale i – zdawałoby się – niewinnych mnichów. Czytelnik zostaje wciągnięty w opowieść o kolejach losu Bjørna Stenskalle, poznaje także życie na wyspie i w klasztorze, które wcale nie płynię w myśl dewizy *ora et labora*. Historia wikinga staje się przyczynkiem do przedstawienia, w sposób niezwykle barwny, kultury i obyczajowości wczesnośredniowiecznej Europy, pierwszych wieków chrześcijaństwa i początków państwa Piastów. Powieść wyróżnia dbałość o historyczne detale, dynamiczna fabuła i dosadność – bohaterowie nie są nieskazitelni niczym z podręcznika do

historii, mają swoje słabości, przez co stają się bliżsi czytelnikowi. Niezwykły, wobec dominacji powieści o teraźniejszych problemach nastolatków, temat został tu doskonale ujęty i dostosowany do oczekiwań młodych czytelników.

Bjørn: syn burzy to napisana z rozmachem i ogromną znajomością tematu, niepozobawiona humoru powieść przygodowa z wątkami detektywistycznymi. Bardzo dobrze wpisuje się w modną obecnie fascynację mitologią nordycką i jest ciekawą propozycją dla starszej młodzieży, która przeczytała już wszystko, co do tej pory napisał Rick Riordan czy John Flanagan. Literacki kunszt autora docenią nie tylko wielbiciele wymienionych tu pisarzy. Powieść Pawła Wakuły jest bowiem uniwersalną opowieścią o lojalności, wierności i przyjaźni, która porrywa, pobudzając wyobraźnię oraz ciekawość przedstawionego świata.

Ewa Cywińska

Wakuła P., *Bjørn: syn burzy*, Łódź: Wydawnictwo Literatura, 2018.

24 września

„Tydzień zakazanych książek” – w godzinach otwarcia biblioteki od 24 do 28 września

Filia nr 21 / Wypożyczalnia dla Dorosłych, ul. Królewska 59, tel. 797-301-021

Tydzień Zakazanych Książek (*Banned Books Week*) wywodzi się ze Stanów Zjednoczonych i jest ściśle związany z pierwszą poprawką do amerykańskiej konstytucji, która mówi o wolności słowa. Z tej okazji przez cały tydzień będzie można zapoznać się z lekturami, które były objęte cenzurą, a dziś nikogo już nie szokują.

„Jedność w wielości” – godz. 11.00

Filia nr 43, ul. Gen. Jasińskiego 32, tel. 797-024-002

Prezentacja multimedialna Krystyny Maśnik, dotycząca życia i twórczość Stanisława Ignacego Witkiewicza.

„Nowohuckie wspomnienia” – godz. 16.30

Filia nr 54, os. Młodości 8, tel. 12 644-13-22

Czytelnicy najstarszej nowohuckiej biblioteki podzielą się wspomnieniami związanymi z Nową Hutą. Spotkanie będzie okazją do zaprezentowania własnych, unikatowych zdjęć z domowych archiwów.

„Spotkanie autorskie z dr. Stefanem Klemczakiem. *Deus ex metaphora*” – godz. 18.00

Filia nr 21 / Czytelnia Naukowa, ul. Królewska 59, tel. 797-301-023

Stefan Klemczak ukończył studia filozoficzne na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. Studiował także na Uniwersytecie Bolońskim, w Rzymie, Perugii oraz Krakowie na Uniwersytecie Jagiellońskim. Po obronie doktoratu poświęconego *Comedii* Dantego rozpoczął pracę w Instytucie Religioznawstwa UJ. W Zakładzie Filozofii Religii prowadzi zajęcia między innymi z historii filozofii, antropologii filozoficznej, filozofii kultury, metodologii nauk humanistycznych, filozofii mitu, historii nowożytnego konfliktu nauka – religia.

25 września

„Piórkiem, węglem i pastelami – wernisaż wystawy obrazów Danuty Garbarz” – godz. 17.00

Filia nr 7, al. Pokoju 33, tel. 12 414-26-01

Danuta Garbarz jest osobą głuchą od wczesnego dzieciństwa. W 2006 roku ukończyła krakowską ASP w pracowni prof. Leszka Misiaka oraz Studium Wiedzy o Sztuce dla Osób Niepełnosprawnych prowadzone przez prof. Wiktora Zina. Na wystawie znajdują się pastele i rysunki przedstawiające pejzaże, martwe natury, urokliwe zaułki i zabytki Krakowa, zabytkowe samochody oraz kwiaty. Artystka, zainspirowana naturą, wprowadza odbiorców w świat swojej bogatej wyobraźni.

„Środek motka – moja okładka – etui na książkę” – godz. 17.00

Filia nr 56 / Oddział dla Dorosłych, os. Zgody 7, tel. 12 644-40-72

Zajęcia dla miłośników rękodzieła, podczas których uczestnicy wykonają własną okładkę na książkę z biblioteki. Spotkanie adresowane do seniorów.

26 września

„Spotkanie autorskie z Justyną Ruebenbauer” – godz. 10.00

Filia nr 49, os. Tysiąclecia 42, tel. 12 648-50-69

Spotkanie autorskie z Justyną Ruebenbauer autorką książki *Zaczarowana drabinka*. Spotkanie odbywa się w ramach obchodów Krakowskiego Dnia Głośnego Czytania.

„Czytanie nie boli – prawda czy fałsz? Spotkanie autorskie z Joanną Olech” – godz. 10.30

Filia nr 48, os. Boh. Września 26, tel. 12 645-95-27

Spotkanie autorskie oraz warsztaty plastyczne z Joanną Olech odbywające się w ramach projektu *Dyskusyjne Kluby Książki w Małopolsce w roku 2019*, realizowanego przy wsparciu finansowym Instytutu Książki.

„Morze, morze, szmaragdzie bez ceny... – event z okazji Światowego Dnia Morza” – godz. 13.00–14.00

Filia nr 21 / Wypożyczalnia dla Dorosłych, ul. Królewska 59, tel. 797-301-021

Podążając za cytatem *Morze, morze, szmaragdzie bez ceny...* Leopolda Staffa z wiersza *Morze, morze* biblioteka zaprasza na event z okazji Światowego Dnia Morza. Podczas spotkania zaprezentowany zostanie motyw morza w poezji przy dźwiękach natury: fal i mew. Szum morza zalicza się do dźwięków relaksacyjnych. Natomiast nadmorskie krajobrazy próbują uwiecznić poeci w swoich wierszach. Aby nadal nas zachwycały, powinniśmy pilnie zwrócić uwagę na pogarszający się stan światowych mórz, które są zasobnymi, kluczowymi ekosystemami planety.

„Lekcja pokory – opowieść o zwykłym człowieku” – godz. 15.00

Filia nr 20, ul. Opolska 37, tel. 797-301-026

Dyskusja czytelnicza o książce Roberta Seethalera *Cale życie*.

„W cieniu swastyki: 1939–1945” – godz. 17.30

Filia nr 21 / Wypożyczalnia dla Dorosłych, ul. Królewska 59, tel. 797-301-021

Gościem cyklu *Porozmawiajmy o Krowodrzy* będzie dr Mariusz Bembenek, współautor książki *Wokół Placu Inwalidów*, założyciel stowarzyszenia Ravellin, zajmującego się m.in. schronami i II wojną światową, pracownik naukowy AGH. Spotkanie poprowadzi: Łukasz Mańczyk. Patronat medialny: Muzeum Krakowa, TVP 3 Kraków, Radio Kraków, *Miesięcznik kulturalno-społeczny Kraków*, *Dziennik Polski*, *LoveKrakow.pl*

„Z bliska i daleka II – finał wystawy prac Heleny Zimowskiej” – godz. 18.00

Filia nr 21 / Czytelnia Naukowa, ul. Królewska 59, tel. 797-301-022

Helena Zimowska – absolwentka Państwowego Liceum Sztuk Plastycznych w Nowym Wiśniczu. Twórczo pracuje od 2000 roku. Członkini Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych i grupy art. przy Civitas Christiana w Nowym Sączu. Współpracuje z Krynickim Stowarzyszeniem Twórców *Galeria pod Kasztanem*. Bierze udział w licznych plenerach malarskich. Uczestniczyła w ponad 120 wystawach zbiorowych (poplenerowe, tematyczne, konkursowe). Jej prace zdobywały nagrody i wyróżnienia. Główne tematy to pejzaże, portrety, martwa natura różnymi technikami (olej, pastele, akwarele i tusz).

27 września

„W wiejskiej chacie – głośne czytanie dzieciom” – godz. 9.00

Filia nr 54, os. Młodości 8, tel. 12 644-13-22

Z okazji Ogólnopolskiego Dnia Głośnego Czytania dzieci wysłuchają wierszowanych opowieści o życiu na dawnej wsi wg *W Wojtusiovej izbie* Janiny Porazińskiej.

„Performatywne czytanie wierszy Juliana Tuwima” – godz. 17.00

Filia nr 26, ul. Komorowskiego 11, tel. 797-301-003

Z okazji Ogólnopolskiego Dnia Głośnego Czytania wspólna zabawa z performatywnym czytaniem najśłynniejszych wierszy Juliana Tuwima: *Abecadło*, *Rzepka*, *Okulary*, *Słoń Trąbalski*, *Lokomotywa* połączona z zabawami ruchowymi.

„Planszowisko” – godz. 17.00

Filia nr 56 / Oddział dla Dzieci i Młodzieży, os. Zgody 7, tel. 12 642-16-43

Rozgrywki gier planszowych dla dzieci w wieku 8–11 lat.

„Wy-obrażenia – finał wystawy prac Piotra Olszówki” – godz. 18.30

Filia nr 21 / Wypożyczalnia dla Dorosłych, ul. Królewska 59, tel. 797-301-021

Piotr Olszówka – ilustrator, pisarz, autor komiksów i malarz podpisujący swoje komiksy akronimem POL. Urodził się w 1970 roku w Kielcach. Nigdy nie wyrósł z zabawy plasteliną, papierem i innymi zabawkami, zmienia tylko jakość i sposób użycia zabawek... Bawi się jako autor komiksów i bajek dla dzieci, ilustrator, pisarz, grafik reklamowy, fotograf próbujący zatrzymać czas. Z wykształcenia jest polonistą, byłym szermierzem w średniowiecznym stylu, miłośnikiem renesansowego humanizmu i cudakiem. Prowadził przez kilka lat sekcję szermierki tradycyjnej przy Krakowskim Klubie Szermierzy. W latach 1998–2016 współpracownik *Świerszczyka*. Zilustrował kilkadziesiąt książek.

28 września

„Wielka Parada Moli i Motyli Książkowych” – godz. 12.30

Plac Jana Nowaka-Jeziorańskiego 3

Biblioteka Kraków zaprasza czytelników oraz dzieci wraz z rodzinami do udziału w *Wielkiej Paradzie Moli i Motyli Książkowych*. W czasie wydarzenia rozstrzygnięty zostanie konkurs na najpiękniejszego mola i motyla książkowego. Uczestnicy wezmą udział w zagadkach literackich, które poprowadzi aktor Dariusz Cywka. W czasie parady czytane będą wiersze o zwierzętach. Wydarzenie realizowane w ramach projektu *Krakowska rodzina sięga po książki dla córki i syna*, dofinansowanego ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury.

„Biblioteka Kraków – Witajcie w naszej bajce – piknik rodzinny Dni Dzielnicy III” – godz. 14.00–18.00

Boisko Klubu Sportowego Wieczysta, ul. Chałupnika 16

Podczas pikniku rodzinnego z okazji Dni Dzielnicy III zapraszamy na stoisko Biblioteki Kraków. W programie przewidziano m.in.: rodzinne gry i zabawy, akcję bookcrossingową, drzewo polecanych książek, wielkoformatową grę *Nakarm smoka* oraz wiele innych atrakcji.

29 września

„Krakowski Dzień Głośnego Czytania” – cztery filie Biblioteki Kraków czynne w niedzielę w godzinach 12.00–17.00.

Zapraszamy do Filii nr 3, 22, 46 oraz 56 na spotkania autorskie, które zaplanowano o godzinie 15.00.

Szczegółowe informacje na www.biblioteka.krakow.pl

Polecamy gry

Królestwo w budowie

– prosta gra o wysokiej regrywalności

Królestwo w budowie to prosta i dość szybka gra, w której każda rozgrywka może wyglądać zupełnie inaczej. Planszówka ta nie bazuje na skomplikowanej fabule i nie wymaga, by głęboko wczuć się w klimat. Przyjemność z rozgrywki płynie głównie z kombinowania, a tego jest w niej naprawdę sporo.

Zasady gry są bardzo proste – wystarczy kilka minut, by je wytłumaczyć. Uczestnicy zabawy w swojej turze losują kartę, a następnie stawiają na planszy kilka domków. Co w tym zabawnego? Po pierwsze, plansza za każdym razem wygląda inaczej, bo jest składana z czterech losowych części. Po drugie, na początku każdej rozgrywki losuje się zestaw trzech reguł punktowania. Chociaż więc sama mechanika gry jest taka sama, to sposób, w jaki należy stawiać domki by wygrać, różni się za każdym razem – czasami bardzo znacznie.

Królestwo w budowie przeznaczone jest dla dwóch do czterech osób, jednak gra dwuosobowa nie jest tak emocjonująca, jak przy większej liczbie graczy. Bardzo proste zasady umożliwiają wyjaśnienie tej pozycji zarówno osobom, które na

grach planszowych „zjadły zęby”, jak i tym, którzy dopiero chcieliby rozpocząć swoją przygodę z tym rodzajem rozrywki. Co ważne, i dla jednych, i dla drugich gra będzie interesująca.

Rozgrywka *Królestwa w budowie* zajmuje do godziny czasu, ale wymaga koncentracji. Gra doskonale sprawdzi się jako rozrywka na weekend czy wieczór w domu lub na wyjeździe, jednak nie jest najlepszym wyjściem na imprezy – zarówno ze względu na niewielką liczbę graczy, jak i wymóg koncentracji na rozgrywce.

Marcin Kłak,
Krakowska Sieć Fantastyki

Polecamy dzieciom

Demokracja/Dyktatura

W latach 70. XX wieku, po śmierci dyktatora Franco, Hiszpania weszła w niezwykle ważny okres przemian demokratycznych. Właśnie wtedy, w latach 1977 i 1978, nakładem barcelońskiego

wydawnictwa La Gaya Ciencia ukazały się książki dla najmłodszych czytelników z serii *Książki Jutra*, poruszające ważne zagadnienia społeczne. W 2015

dokończenie na s. 9 →

Komiksowe wakacje

Wprawdzie z początkiem września rozpoczął się rok szkolny, to jednak w Bibliotece Kraków jeszcze do końca miesiąca potrwają komiksowe wakacje. W ramach letniego cyklu, 28 sierpnia w Światowym Dniu Publicznego Czytania Komiksów, zainaugurowana została wystawa *René Goscinny i jego bohaterowie* w Bibliotece Kraków. Jest to trzecia, po ekspozycjach poświęconych czeskiemu komiksowi oraz autorskiej retrospektywie prac Rafała Szłapy, wystawa poświęcona komiksom.

Tym razem Biblioteka Kraków, we współpracy z Instytutem Francuskim i Konsulatem Generalnym Francji w Krakowie, a także Biblioteką Jagiellońską i Krakowskim Stowarzyszeniem Komiksowym, zaprezentowała, dzięki wspaniałej kolekcji Wojciecha Jamy, najpopularniejszych bohaterów giganta europejskiego komiksu – René Gosciniego. *Asterix i Obelix*, *Lucky Luke* oraz *Mikołajek* zawitali do Fili nr 46 przy ul. Limanowskiego 4. Znane i lubiane postaci, będące jednocześnie ikonami francuskiej kultury popularnej, bawią czytelników od dziesięcioleci. W ciekawej i niespodziewanej odsłonie będą czekać na swoich miłośników w bibliotece do końca września.

Oprócz wystawy we wrześniu młodych wielbicieli komiksów czeka jeszcze jedno wyjątkowe wydarzenie.

Warsztaty z twórcą postaci Blera, czyli Rafałem Szłapą. Po niezwykle pozytywnym przyjęciu lipcowej wystawy Biblioteka wzbogaciła swoje zbiory nie tylko o nowe albumy z przygodami krakowskiego superbohatera, ale także przygotowała warsztaty, dzięki którym będzie można zobaczyć, jak powstają komiksy, samemu spróbować swoich sił tworząc historie z dymkami i jeszcze przez chwile poczuć wakacyjną atmosferę. Warsztaty zorganizowane zostaną 14 września o godzinie 11.00 w Filii nr 49 w os. Tysiąclecia 42 (szczegółowe informacje dostępne na stronie www.biblioteka.krakow.pl).

Jan Brodowski

→ roku hiszpańskie wydawnictwo Media Vaca wznowiło serię w nowej szacie graficznej, tematy poruszone kilkadziesiąt lat wcześniej okazały się wciąż ważne i aktualne. W 2016 roku *Książki Jutra* otrzymały prestiżową, międzynarodową nagrodę Bologna Ragazzi Award w Kategorii *Non Fiction*. W tym też roku nakładem toruńskiego wydawnictwa Taco ukazało się ich polskie wydanie. Twórcą pomysłu i tekstu *Książek Jutra* jest Equipo Plantel – zespół kilku hiszpańskich autorów.

8 listopada 2007 roku, w rocznicę przyjęcia Powszechnej Deklaracji na rzecz Demokracji, Zgromadzenie Ogólne ONZ ustanowiło 15 września Międzynarodowym Dniem Demokracji. Z tej okazji chciałam przedstawić dwie części serii *Książki Jutra*.

Co to właściwie jest demokracja. Autorzy w uproszczony sposób, opowiadają o najważniejszych zasadach państwa demokratycznego. Demokracja przedstawiona jest tu jako plac zabaw, na którym każdy może bawić się w to, na co ma ochotę. Jednak jak w każdej grze, trzeba też stosować się do pewnych zasad i praw. Warto dzieciom uświadomić, że demokracja nie jest nam dana raz na zawsze. Istnieje wie-

le niebezpieczeństw, które mogą sprawić, że zniknie i zastąpi ją dyktatura.

Dyktatura jest jak dyktando... tak rozpoczyna się druga część *Książek Jutra* – *Oto jest dyktatura*. Krótkimi, celnymi opisami autorzy wprowadzają czytelnika w smutny, przerażający świat, w którym prawa człowieka nie są szanowane, a o wszystkim decyduje bardzo ważny pan, najdzielniejszy, najmądrzejszy, który mówi wszystkim, co należy robić.

Teksty ilustrują niezwykle, mocne w wyrazie i przekazie obrazy: niepokojące, surrealistyczne kolaże Marty Piny (*Co to właściwie jest demokracja*) oraz sugestywne, karykaturalne, plakietowe ilustracje Mikaela Casal (*Oto jest dyktatura*).

W serii *Książki Jutra* ukazały się jeszcze dwie części: *Klasy społeczne istnieją* oraz *Kobiety i mężczyźni*.

Maria Twardowska-Hadyniak

Plantel Equipo, *Co to właściwie jest demokracja*, Toruń: Tako, 2016.

Plantel Equipo, *Oto jest dyktatura*, Toruń: Tako, 2016.

30 września

„Powitanie jesieni” – godz. 10.00–12.00

Filia nr 16, ul. Radzikowskiego 29, tel. 797-301-005

Zapraszamy dzieci w wieku przedszkolnym na wspólne, głośne czytanie, wykonanie prac plastycznych oraz zabawy wokół tematyki jesiennej.

Spotkania w Klubie Dziennikarzy „Pod Gruszką”
ul. Szczepańska 1

6 września

„Wieczór autorski Krystyny Rodzewicz” – godz. 18.00

Prowadzenie: Jacek Aleksander Sojan

Krystyna Rodzewicz – autorka tomu poezji *Indeks szczęścia*, tomu prozy poetyckiej *Na północ od Bieguna Północnego* oraz powieści *Pytania z głębi*.

10 września

„Jubileuszowy wieczór autorski Pawła Kuzory” – godz. 18.00

Prowadzenie: Andrzej Krzysztof Torbus i Andrzej Walter

Udział wezmą: Joanna Stangret, Beata Anna Symoń, Aneta Kielan-Pietrzyk, Gina Jusiega, Marta Pótorak, Magdalena Węgrzynowicz-Plichta, Agnieszka Hećko, Elżbieta Byzdra-Rafa, Ada Jarosz, Alicja Tanew, Małgorzata Bielakowska, Anna Pituch-Noworolska, Danuta Sułkowska, Władysław Gorgoń, Stanisław Ignacy Fiut, Grzegorz Gniady.

Oprawa muzyczna: Joanna Babiarz i Janusz Szot, Robert Marcinkowski i inni.

17 września

„Promocja tomu poetyckiego Halszki Podgórskiej-Dutki *Strofami na przętaj*” – godz. 18.00

Prowadzenie: Magdalena Węgrzynowicz-Plichta

Oprawa muzyczna: Zenon Wojnar

20 września

„Promocja książki Jerzego Skrobot *Mikrofon, pióro, wyobraźnia*”

– godz. 18.00

Jerzy Skrobot – absolwent polonistyki UJ, uczeń legendarnego profesora Wyki. Po studiach pracował przez wiele lat jako dziennikarz radiowy. Zdobył ponad sto nagród na ogólnopolskich konkursach. Autor kilkunastu książek i monografii, m.in.: *Zin – architekt piękna*, *Kształy pamięci*. *Rzecz o Marianie Koniecznym*.

24 września

„LOGOS i tajemnica – spotkanie z twórczością Andrzeja Witolda *Wieczerzaka*” – godz. 18.00

Prowadzenie: Beata Anna Symoń

27 września

„Spotkanie autorskie Ewy Sawickiej połączone z prezentacją książki *Niebanalna Majorka*” – godz. 18.00

Prowadzenie: Jacek Aleksander Sojan

30 września

„Spotkanie literackie w cyklu: *Akcje, prezentacje, prowokacje*”

– godz. 18.00

Gość wieczoru: Zofia Zarębianka.

Prowadzenie: Elżbieta Wojnarowska

Wystawy
w filiach Biblioteki Kraków

„Arabia Saudyjska – wbrew stereotypom – wystawa fotografii Jaka Balcewicza” – w godzinach otwarcia biblioteki od 1 sierpnia do 30 września 2019 roku.

Filia nr 16 / ul. Radzikowskiego 29, tel. 797-301-005

„40 lat listy UNESCO. Zaczęło się w Krakowie” – w godzinach otwarcia biblioteki od 1 sierpnia do 30 września 2019 roku.

Filia nr 56 / os. Zgody 7, tel. 12 644-40-72, tel. 12 642-16-43

„To jest mój rok” – w godzinach otwarcia biblioteki od 26 sierpnia do 14 września 2019 roku.

Filia nr 3 / Plac Jana Nowaka-Jeziorańskiego 3, tel. 12 618-91-81

„Piórkami, węglem i pastelami – wystawa obrazów Danuty Garbarz” – w godzinach otwarcia biblioteki od 2 września do 30 listopada 2019 roku.

Filia nr 7 / al. Pokoju 33, tel. 12 414 -26-01

„Wy-obrażenia – wystawa prac Piotra Olszówki” – w godzinach otwarcia biblioteki od 2 do 30 września 2019 roku.

Filia nr 21 / Wypożyczalnia dla Dorosłych / ul. Królewska 59, tel. 797-301-021

„Z bliska i daleka II – wystawa prac Heleny Zimowskiej” – w godzinach otwarcia biblioteki od 2 do 30 września 2019 roku.

Filia nr 21 / Czytelnia Naukowa / ul. Królewska 59, tel. 797-301-022

„Galeria Ekslibrisu Biblioteki Kraków: Zwierzyniec” – w godzinach otwarcia biblioteki od 2 września do 4 października 2019 roku.

Filia nr 35 / ul. Chałubińskiego 47, tel. 797-024-005

„150. urodziny Stanisława Wyspiańskiego (1869–1907) w Bibliotece Kraków. Prezentacja pastelów, rysunku i afiszy sztuk Stanisława Wyspiańskiego” – w godzinach otwarcia biblioteki od 2 do 30 września 2019.

Filia nr 48 / os. Boh. Września 26, tel. 12 645-95-27

„Galeria Ekslibrisu Biblioteki Kraków: Wojna obronna 1939–1945” – w godzinach otwarcia biblioteki od 16 września 2019 roku.

Filia nr 3 / Plac Jana Nowaka-Jeziorańskiego 3, tel. 12 618-91-81

„Nowa Huta w fotografii Henryka Makarewicza” – w godzinach otwarcia biblioteki od 2 do 30 września 2019 roku.

Filia nr 54 / os. Młodości 8, tel. 12 644-13-22

Kalendarium krakowskie

10.09.1879 – w Krakowie urodziła się Ewa Łuskińska (zm. 3.10.1942) – poetka, nowelistka, powieściopisarka. Jej proza poetycka pozostawała pod wpływem dekadentckiej twórczości Stanisława Przybyszewskiego. Była autorką szkiców o malarstwie, sztuce stosowanej i ochronie zabytków. Pisała też o związku kultury słowiańskiej z tradycją hinduską. Dla prasy pisała recenzje teatralne, felietony i popularną beletrystykę. Została pochowana na cmentarzu Rakowickim.

10.09.1919 – w Krakowie urodził się Jan Rostworowski (zm. 14.11.1975) – poeta, prozaik, tłumacz. Po wojnie osiadł w Szkocji, gdzie był członkiem Związku Pisarzy Polskich na Obczyźnie. Wydawał wiersze i opowiadania, publikował na łamach czasopism społeczno-kulturalnych i literackich. W 1968 r. powrócił do Polski i mieszkał w Krakowie. Był również autorem przekładów z języka angielskiego, m.in. poezji Sylwii Plath i Teda Hughesa. Został pochowany na cmentarzu Salwatorskim.

10.09.1949 – w Przemyślu urodził się Zbigniew Bela (zm. 6.09.2018 w Krakowie) – prozaik, historyk. Po studiach filologicznych na UJ pracował przez 15 lat w Wydawnictwie Literackim jako redaktor. Publikował w tym okresie prozę poetycką i opowiadania. Następnie pracował w krakowskim Muzeum Farmacji, gdzie objął stanowisko dyrektora. Publikował liczne prace naukowe z dziedziny historii farmacji, uzyskując kolejno stopień doktora, profesora nadzwyczajnego oraz profesora tytularnego. Prowadził wykłady na Wydziale Farmaceutycznym UJ oraz Wydziale Ogrodnictwa UR, a także wykłady międzywydziałowe Artes Liberales na UJ. Pochowany został na cmentarzu Rakowickim.

11.09.1819 – w Krakowie zmarł Jacek Izdy Przybylski (ur. 1.09.1756) – filolog klasyczny, tłumacz, poeta, pisarz. Był profesorem literatury klasycznej, a także prefektem Biblioteki Jagiellońskiej, gdzie zajmował się inwentaryzacją druków, rękopisów oraz innych zasobów. Redagował *Monitor Różnych Ciekawości* oraz *Kalendarz Krakowski*. Pisał utwory polskie i łacińskie, głównie o charakterze okolicznościowym. Swoją prywatną księgozbiór zapisał w testamencie Bibliotece Jagiellońskiej.

17.09.1899 – w Krakowie urodził się Adam Bochnak (zm. 28.05.1974) – historyk sztuki, muzeolog, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego. Pracę naukową na uczelni łączył z pracą w krakowskich muzeach: Muzeum UJ, Muzeum na Wawelu oraz Muzeum Narodowym w Krakowie (był jego dyrektorem). Redagował *Prace Komisji i Historii Sztuki*, ponadto współredagował *Rocznik Krakowski* oraz *Rocznik Historii Sztuki*. Był wybitnym znawcą rzemiosła artystycznego, zwłaszcza złotnictwa gotyckiego. Zainicjował prace nad *Katalogiem Zabytków Krakowa*. Został pochowany na cmentarzu Rakowickim. Jego imię nosi ulica w dzielnicy Swoszowice.

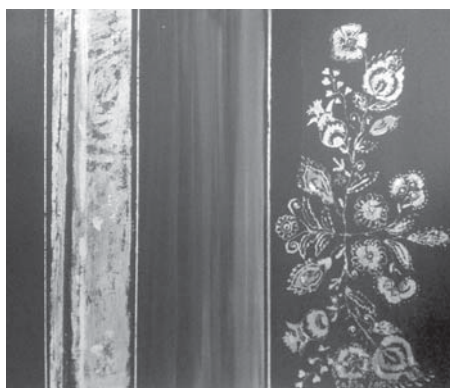
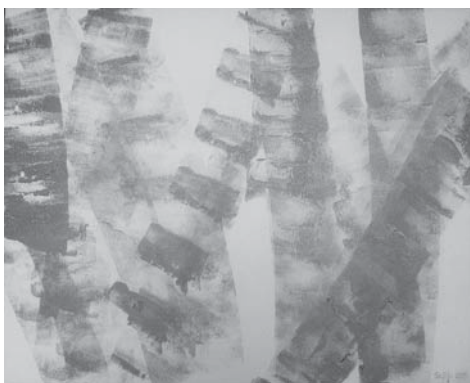
18.09.1919 – w Gnieźnie urodził się Edward Bury (zm. 13.02.1995 w Krakowie) – kompozytor, dyrygent i pedagog. Po wojnie zamieszkał w Krakowie, gdzie był profesorem Państwowej Wyższej Szkoły Muzycznej. Prowadził orkiestrę Filharmonii Krakowskiej, w której repertuarze znajdowały się również jego kompozycje. Był autorem symfonii oraz utworów na chór i orkiestrę. Publikował prace z zakresu teorii dyrygentury i czytania partytur. Został pochowany na cmentarzu Salwatorskim.

18.09.1939 – w Jeziorach zmarł Stanisław Ignacy Witkiewicz „Witkacy” (ur. 24.02.1885 w Warszawie) – pisarz, dramaturg, malarz, teoretyk sztuki, filozof. Studiował na krakowskiej ASP i ten kilkuletni pobyt w Krakowie okazał się bazowym doświadczeniem dla jego twórczości. Włączył się w działania artystyczne młodych malarzy związanych z krakowską uczelnią. Jego twórczość była oparta na własnej koncepcji Czystej Formy, głoszącej prymat wartości estetycznych sztuki nad walorami dydaktycznymi, a także na katastroficznym widzeniu końca cywilizacji. Był autorem dramatów oraz powieści, m.in. *W małym dworcu*, *Wariat i zakonnica*, *Matka*, *Szewcy*, *Pożegnanie jesieni*, *Nienasycone*, *Jedynne wyjście*. Twórczość malarska Witkacego ewoluowała od ekspresjonizmu do abstrakcyjnych kompozycji fantastyczno-symbolicznych. Zajmował się także fotografią portretową. Jego prace znajdują się m.in. w zbiorach Muzeum Narodowego w Krakowie.

opracowanie: Małgorzata Kosmala

Mistyczny szlak Agnieszki Safińskiej

Na srebrzysto-złocistym szlaku to tytuł wystawy malarstwa Agnieszki Safińskiej, którą można zobaczyć we wrześniu w Filii nr 25 przy ul. Fałata 2. Zaprezentowany zbiór obrazów to dzieła z różnych cykli: *Impresje łowickie*, *Kot Cynamon*, *Na granicy snu...* – od ornamentalnej figuracji, poprzez ilustrację, do abstrakcji. Są bardzo odmienne formalnie także przez sam sposób malowania: od delikatnych muśnięć pędzla do dynamicznych impastów tworzących bogate faktury. Zobaczymy tu rodzime motywy ludowe, organiczne kompozycje, ilustracyjne koty i oniryczne pejzaże, łączy je monochromatyczna kolorystyka srebrzysta bądź złocista – jest to też zarazem symboliczna wędrówka od światła księżycy do blasku słońca. Srebro i złoto to barwy mistyczne, stosowane były

od starożytności w sztuce sakralnej oraz tworzenia „pożłoty” płatkowym złotem, tzw. „pożłotnictwo” przy pisaniu ikon, freskach, polichromii rzeźb, sztuce dekoracyjnej, zaistniały też w świeckim malarstwie sztalugowym. W tym wypadku mamy do czynienia z akrylem i szlagmetalem, które świetnie imitują te dwa szlachetne kruszce, dając obrazom światło i kolor. Prace mają poetyckie tytuły, ponieważ artystka jest także poetką.

Agnieszka „Jagna” Safińska urodziła się i mieszka w Krakowie. Jej muzyczne i baletowe wykształcenie ułatwia przekazywanie emocji, dźwięków i ruchu. Jest absolwentką Studiów Podyplomowych w krakowskiej ASP na Wydziale Malarstwa u profesorów Adama Brinckena i Zbigniewa Bajka oraz w łódzkiej ASP na Wydziale Grafiki i Malarstwa, w pracowniach profesorów: Andrzeja Grendy, Tomasza Chojnackiego i Witolda Kalińskiego. Przez kilka lat prowadziła w Krakowie zajęcia z dziećmi i młodzieżą z zakresu rysunku i malarstwa. Artystka jest zrzeszona w ZPAP w Okręgu krakowskim.

Serdecznie zapraszamy na wernisaż wystawy 12 września o godz. 17.00.

Tekst: Barbara Zajączkowska
Zdjęcia: Agnieszka Safińska

Początki budowy Nowej Huty – zdjęcia Henryka Makarewicza, autora dokumentacji fotograficznej powstania tej dzielnicy, którego wystawa jest prezentowana w Bibliotece Kraków, Filia nr 54, os. Młodości 8

„Na srebrzysto-złocistym szlaku – wystawa malarstwa Agnieszki Safińskiej” – w godzinach otwarcia biblioteki od 9 września do 5 października 2019 roku.

Filia nr 25 / ul. Fałata 2, tel. 797-301-002

„Galeria Ekslibrisu Biblioteki Kraków: Wojna obronna 1939–1945” – w godzinach otwarcia biblioteki od 16 do 30 września 2019 roku.

Filia nr 3 / Plac Jana Nowaka-Jeziorańskiego 3, tel. 12 618-91-81

„To jest mój rok” – w godzinach otwarcia biblioteki od 16 do 30 września 2019 roku.

Filia nr 40 / ul. Łużycka 55, tel. 12 618-91-81

„Wystawa ilustracji Anny Sowińskiej” – w godzinach otwarcia biblioteki od 16 do 30 września 2019 roku.

Filia nr 49 / os. Tysiąclecia 42, tel. 12 648-50-69

Konkurs na mem i film o Nowej Hucie

Z okazji jubileuszu 70-lecia Nowej Huty Biblioteka Kraków organizuje konkurs na wykonanie mema internetowego lub krótkiego filmiku promującego Nową Hute.

Przedsięwzięcie ma na celu zaciekawic historię tej dzielnicy młodzieży i dorosłych w wieku 16-24 lata. Przedmiotem konkursu jest stworzenie mema, rozumianego jako połączenie elementu graficznego z tekstowym lub 60-90-sekundowego filmu (łącznie z napisami początkowymi i końco-

wymi). Konkurs trwa do 31 października 2019 roku.

Prace oceniane będą w dwóch grupach wiekowych: 16-19 lat oraz 20-24 lata, osobno dla kategorii mem i film.

Szczegółowy regulamin konkursu dostępny na stronie internetowej Biblioteki Kraków www.biblioteka.krakow.pl. Serdecznie zapraszamy do udziału w konkursie – łączna pula nagród wynosi 1700 zł.

Jolanta Oleksa

GALERIA EKSLIBRISÓW BIBLIOTEKI KRAKÓW

Zwierzyniec

W przypadku najstarszych ekslibrisów przedstawianie zwierząt podporządkowane było motywom heraldycznym. Przykładem może być młody byczek na najstarszym datowanym polskim ekslibrisie, odbitym dla biskupa Macieja Drzewickiego herbu Ciołek w 1516 roku w wiedeńskiej oficynie Hieronima Wietora. Nowsze ekslibrisy rządzą się już niemal całkowitą swobodą, niemniej koty, psy, inne zwierzęta domowe czy dzikie nie są najpopularniejszym tematem. Wybór tych ekslibrisów prezentujemy Państwu na wystawie Zwierzyniec, która od 2 września 2019 do 4 października można obejrzeć w Fili nr 35 w Swoszowicach (T. Chałubińskiego 47). Kuratorem wystawy jest Jacek Owczarek.

Krzysztof Kmieć, X3, 2008, op. 2424

Anna Gregorczyk

Podróże niekoniecznie biblioteczne

Gdzie Wilia toczy swój bieg

Zamek Dolny i bazylika archikatedralna. Na pierwszym planie pomnik Giedymina i dzwonnica.

Dawna siedziba księcia Giedymina, potem jedna z dwóch stolic Rzeczypospolitej Obojga Narodów – Wilno. Wielokulturowe dziedzictwo nadało mu niepowtarzalny klimat, jakim poszczycić się mogą wyłącznie miasta leżące na pograniczu. Dziś starówka wileńska stanowi przykład harmonijnego współistnienia wielu stylów architektonicznych, od gotyku po XX wiek.

Ulica Szklarska, teren dawnego getta

dawną rezydencję wielkiego księcia i pozostałości Zamku Górnego na Górze Giedymina, zwanej też Zamkową. Podobnie jak z Góry Trzech Krzyży rozciąga się stamtąd niezrównany widok na miasto. Spacerując urokliwymi uliczkami mijamy liczne kościoły. Nie sposób przeoczyć Bernardynów, Dominikanów, Misjonarzy, tak podziwianego przez Napoleona kościoła św. Anny i miejsca owianego tradycją romantyzmu – monasteru Bazylianów ze zrekonstruowaną celą Konrada. Na szczególną uwagę zasługuje też świątynia pw. śś. Piotra i Pawła ozdobiona unikatowymi sztukateriami. Na Antokolu znajduje się również niepozorny, drewniany dom klasztorny, miejsce pobytu św. Faustyny, która stąd „nadzorowała” powstanie pierwszego obrazu *Jezu, ufam Tobie*, malowanego przez E. Kazimierskiego, umieszczonego obecnie w sanktuarium Miłosierdzia Bożego w kościele św. Trójcy.

A na koniec warto wczuć się w atmosferę Zarzecza, zaułku Bernardyńskiego i Pohulanki... wszak wspomnienia nie ulegają przedawnieniu!

Tekst: Anna Grychowska
Zdjęcia: Michał Grychowski

Jakie więc intrygujące miejsca skrywa przed turystami stolica Litwy? Polakom kojarzy się z kaplicą i obrazem Matki Boskiej Ostrobramskiej, w następnej zaś kolejności z działalnością Uniwersytetu Wileńskiego, nad zabudowaniami którego dominuje kościół śś. Janów (organistą był tam S. Moniuszko), a także z klasycystyczną bazyliką archikatedralną p.w. śś. Stanisława i Władysława. W jej na pozór surowym wnętrzu uwagę zwraca ołtarz główny z obrazem pędzla F. Smuglewicza *Śmierć św. Stanisława*, a spośród 11 otaczających nawę główną kaplic najdłuższą kontemplujemy tę najcenniejszą, poświęconą patronowi Litwy – św. Kazimierzowi. Przed katedrą urzeka swym dostojnością wielokondygnacyjna dzwonnica i pomnik założyciela Wilna – Giedymina. Z uznaniem spoglądamy na odbudowany Zamek Dol-

Kościół św. Anny.

Wspomnienie lata z Biblioteką Kraków

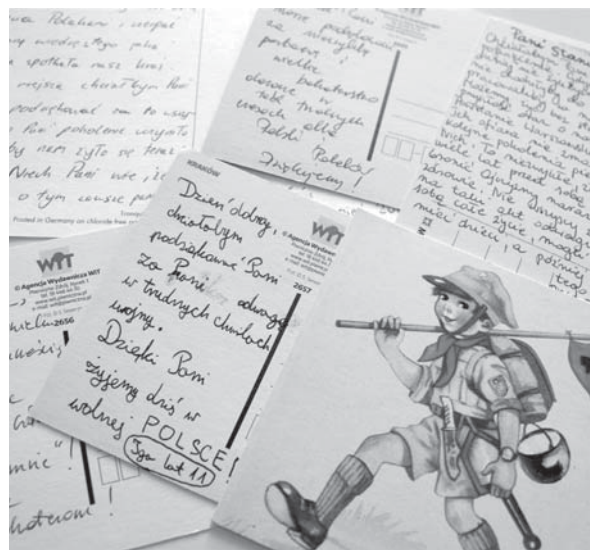
Na Festiwalu Literatury Dziecięcej w Rabce Jerzy Stuhr przeczytał fragmenty książki „Trochę bajki o Stanisławie Wyspiańskim” – laureatki III edycji Nagrody Żółtej Cizemki (organizator: Biblioteka Kraków)

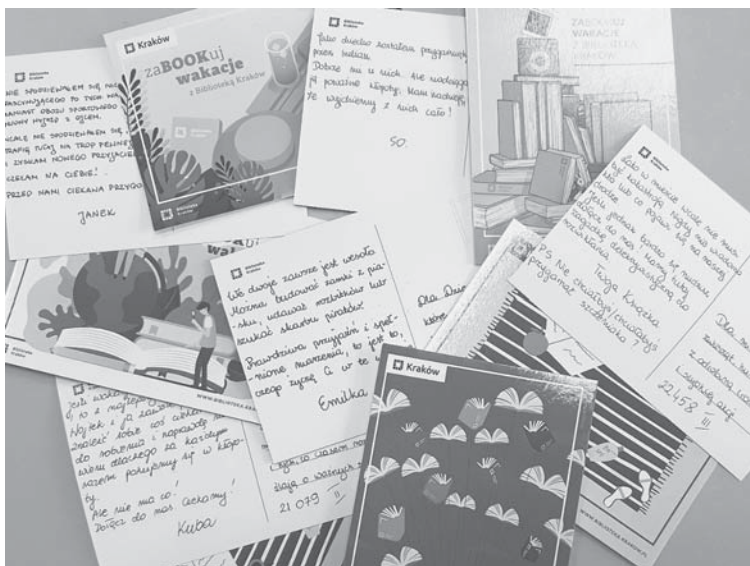
Czytanie w zaczarowanym ogrodzie

Głośne czytanie w Parku Jordana

Pocztówka do Powstańca

Pocztówka z wakacyjną lekturą

Wioska biblioteczna w Parku Bednarskiego

Konkurs na najpiękniejszego Mola i Motyla Książkowego

Biblioteka Kraków w ramach projektu *Krakowska rodzina sięga po książki dla córki i syna* ogłosiła Konkurs na najpiękniejszego Mola i Motyla Książkowego, którego celem jest promocja czytelnictwa, pozyskanie jak najszerszego grona młodych odbiorców literatury, zachęcenie dzieci i ich rodziców do aktywnego uczestnictwa w wydarzeniach czytelniczo-kulturalnych. W ramach Konkursu zaprosiliśmy przedszkola, szkoły podstawowe, domy kultury, stowarzyszenia oraz całe rodziny do stworzenia figury mola lub motyla książkowego.

Do chwili obecnej na konkurs zgłosiło się 8 instytucji oraz 9 rodzin. Finał Konkursu nastąpi podczas Wielkiej Parady Moli i Motyli Książkowych, która ma zwrócić uwagę

mieszkańcom Krakowa oraz turystom na to, że czytanie książek jest bardzo ważne. Wykonany zostanie biblioteczny Krakowski Mól Książkowy, który poprowadzi Paradę. Przygotowane przez uczestników prace konkursowe zostaną nagrodzone podczas Parady w dniu 28 września 2019 r. na Placu Jana Nowaka Jeziorańskiego.

Wszystkich miłośników czytania i dobrej zabawy zapraszamy do współtworzenia tego barwnego molo-wego wydarzenia.

Halina Biniek

Dofinansowano ze środków
Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego
pochodzących z Funduszu Promocji Kultury

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

WCZYTAJ SIĘ!

Zapraszamy do prenumeraty „Krakowa” w roku 2019

MIESIĘCZNIK SPOŁECZNO-KULTURALNY Cena 7 zł w tym VAT
KRAKÓW
Nr 09 (178) Wiosna 2019

Kontakt: prenumerata@krakow.krakow.pl
tel. 12/222-00-14, 661-22-82-82
www.miesiecznikkrakow.pl

Wpłaty: 24 1020 2892 0000 5102 0677 8528

Poezja

W nurcie ekologicznym

WKrakowie 14 lipca 1956 roku urodził się Aleksander Jasicki. W grodzie Kraka uczył się, pracował, założył rodzinę. Imał się wszelakich prac. Był dozorcą, motorniczym tramwajów, urzędnikiem instytucji miejskich, inspektorem Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami. Poeta nie pozostał tylko przy tym. Jak wspomina podczas publikowanej na łamach *Fragile* rozmowy z Małgorzatą Lebdą: *byłem taksówkarzem, potem miałem gastronomię uliczną i hot-dogi, i kukurydzę sprzedawałem, bo Jeden Taki powiedział, że trzeba „brać sprawy w swoje ręce”. Trochę wcześniej żyłem także z organizowania imprez turystyki górskiej, w jednej z firm założyłem zespół muzyczny. Jeszcze własny zakład konserwacji zieleni prowadziłem, także galerię sztuki pod nazwą „Atelier Piekarnia” na moim rodzinnym Salwatorze.* Założył w Krakowie Wydawnictwo WiP „@lsander”, które wydaje m.in. „projekt” AVE GAJA, czyli zbiór ekologicznych wierszy małopolskich poetów. W sercu Aleksandra Jasickiego jest nie tylko Kraków, znalazło się tam miejsce dla Bieszczad. Jak sam określa: *[...] to dwie moje własne „małe ojczyzny”. Dla nich żyję, w nich żyję, dzięki nim żyję.* Poeta wybrał drogę outsidera na łonie przyrody. Niewielka osada w powiecie sanockim, w gminie Komańcza nad rzeką Oslawą stała się dla niego drugim domem.

W latach 1996–2006 był członkiem Związku Literatów Polskich. Od 1995 roku członkiem Krakowskiego Klubu Artystyczno-Literackiego (obecnie Stowarzyszenia Twórczego Artystyczno-Literackiego). Debiutował w 1983 roku utworem opublikowanym w *Wieściach*. Dopiero w roku 1995 ukazały się dwa pierwsze tomki poety: *Nocy dają kosza* oraz *Z Kulą u nogi*. W kolejnych latach ukazały się m.in.: *Nagość dajmy piękną* (1996), *Wnyki bieszczadu* (1996), *Kochałeś Abła?* (1997), *Święte drzewa* (1999), *Skrzydła i inne groźby* (2000), *OLA B. – poemat SMS-em* (2003), *Kobieta z Deneboli. Niedokończony testament* (2006), *Lista ginących gatunków* (2006), *Teczka zielonego. 22 dowody na współpracę* (2008), *Wybacz mi, Bieszczadzie* (2008).

Wiersze Aleksandra Jasickiego ukazywały się również w wielu periodykach, m.in.: *Akancie, Akcencie, Biuletynie Studenckiego Klubu Literackiego, Echu Bieszczadów, Echu Krakowa, Dzienniku Polskim, Gazecie Góralskiej, Gazecie Krakowskiej, Podkarpaciu, Po Ziemi, Przekroju, Przyrodzie Polskiej, Vis à Vis, Zielonych Brygadach, Życiu Literackim, Dworzaninie, Gazecie Kulturalnej* oraz w prasie zagranicznej: *Liście Oceanicznym* (Toronto), paryskiej *Kulturze* i nowojorskim *Polish Daily News*.

Poeta jest laureatem wielu nagród. Za działalność organizacyjną na niwie

artystycznej został wyróżniony nominacją do tytułu *Mecenas Kultury Krakowa Roku 2003*. Autor może również pochwalić się nagrodami w ogólnopolskich konkursach literackich. Już trzy lata po debiucie został nagrodzony w Turnieju Jednego Wiersza o Jaszczurów Laur. Został również dostrzeżony w Ogólnopolskim Konkursie Poetyckim Dać Świadectwo (Kraków 1995; 1996), w Czterech Porach Roku (Szczecinek 1996; 1997), w Złotym Kalamarzu i Złamanym Piórze (Kraków 1997), w Konkursie Poetyckim im. Jana Śpiewaka (Świdwin 1998), w Ogólnopolskim Turnieju Poetyckim Wena 99 (Kraków – Gorzeń Grn.1999), w Konkursie Poetyckim im. R. Brandstaetera (Tarnów 2000) oraz w internetowych zawodach *300 Słów O Wierszu* (2012).

Aleksander Jasicki nie tylko posługuje się piórem, ale też rzeźbiarskim dłutem, dając drugie życie wyciętym drzewom. Później te doświadczenia spisał wierszami, które znalazły się w tomiku *Święte drzewa*. Jego kolejną pasją jest muzyka gitarowa. Opracowuje fingerstyle'owe covery, które można znaleźć na YouTube. Poeta od lat jest strażnikiem przyrody i działaczem organizacji ekologicznych. Wątek ekologiczny przewija się przez całą twórczość poety. Pokazuje troskę o przetrwanie natury oraz zaznacza, jak ważna jest symbioza człowieka z przyrodą. Autor ukochał Bieszczady, które w jego poezji są częstym motywem. Mimo to nie zamyka się wyłącznie w jednym nurcie. Przedstawia też pejzaż i atmosferę Krakowa, innym razem obraz ciała, gdzie tworzy wątki erotyczne. Nie boi się trudnych i osobistych tematów jak choroba nowotworowa. Jest poetą, którego warto znać, gdyż prawie każdy tomik Aleksandra Jasickiego to mocne uderzenie w uśpioną w ludzkich umysłach świadomość.

Ludmiła Guzowska

Na co komu żywy poeta

Poeta dzisiaj nie cierpi za miliony Cierpi na raka i na brak gotówki. Cierpi na trzustkę, którą mu odjęto, i żółciowy pęcherz, który zjedzą szczury.

Chyba że wcześniej w piecu spalą pęcherz razem z dwunastnicą (też upośledzoną). Nie powinien jednak umartwiać się poeta, dysponując jeszcze żołądkiem. I śledzioną.

Które zresztą powinien natychmiast przekazać bardziej potrzebującym żyć niż on, poeta. Bo poeta nie powinien pić ani też jeść. Powinien wiersze pisać. Do historii przejść.

Wiersze Aleksandra Jasickiego

fot. z archiwum autora

Człowiek wziął...

Człowiek
wziął
Kulę
w swoje ręce

uzbroił

i
wycelował
w skroń
wszechświata

Święte drzewa

Olchy –
jak monastyr...

to z nich
moi mnisi
popatrują na mnie
zza liści witraży

Lipy
jak klasztory
ojców frasobliwych,
krucyfiksów pełne
leszczynowe zbory

Jak cerkwie
jak kościoły –
takie
święte
drzewa

dłuta tylko
brać
i
miłować!

Tezeusz i Ariadna

W tajny labirynt
popchnięty twoją dłonią
wchodzę
Ariadno
ujarźmić potwora

twe wilgotne –
sobą
naznaczyłem ściany

wrócę
po swych śladach –
bóg
czy
pokonany?

Apis mellifera* – niech żyje królowa!

Królowa, tłuste ciało na mleku
i miodzie
(to wtedy,
gdy jest jeszcze głupiątką słodką larwą) –
widząc budzące się w komnatach młodsze
siostry
rozpoczyna od mordów rywalków do tronu....

W twierdzy
wciąż jeszcze jest królowa-matka
– tak stara,
że zabronione są sny erotyczne;
jest w zamian nadmiar pracy
kwitnie rzeźba w wosku
nasila się przemyt z sąsiednich plantacji...

Messalino! –
dziesięć tysięcy z haremu twojej matki
podążyło za tobą wiedzione na rójkę
dowodząc lojalności dla nowego władcy
na twoim

nabuzowanym od słońca odwłoku!

Do jutra
stara matka z garstką swoich służek
opuści twe plantacje

i
nie dotrwa zimy...

* *Apis mellifera* (łac.) – pszczoła miodna

Zła miłość

Oto drzewo, które
nie słyszało szeptów
trzasków
i
kołysań ich miłosnej łodzi

To chłopiec
przydający drzewu kształt bolesny
jaki zwykli ludzie nadawać złej miłości –
serce do drzewa strzałą jest przybite,
strzała w głąb drzewa do serca drzewa pędzi...

Przyjęło drzewo w siebie
ból
na ostrzu noża –
krwawiła
jak zły sztandar dziergana w korze miłość

Jaworem było drzewo
ból
zadawał Filon

ból stąd pewnie
że
Laury
nie było...

List do świadomości

Pluskwy,
oraz szczury.
Może jeszcze kilka plugawych gatunków
lecz o tych dwóch pierwszych
mówią mędrców szkiełka w ponurych horoskopach...
Nieliczni przetrwają i będą ostatnimi,
ostatni jako pierwsi pojawią się powtórnie...
Luna coraz przygasa,
jeszcze piszę wiersze
lecz jeśli się nie pospieszysz
szczury będą tu na powrót pierwsze

A teraz mnie popraw jeśli jest inaczej:
rachunek rośnie jak cena jasnego zboża
przy którym majstrują natchnieni genetycy,
mieszkamy w pokoju z widokiem na wojnę
wyścig łysych yuppie's ma się coraz lepiej.
Staliśmy się generacją termicznych anomalii
gdy zapowiedzą kolejne tsunami – powiemy:
to nasz pogrzeb
W Teksasie wyciskają ostatnią tłustą kroplę,
dla której dotąd nie znaleziono sobowótora.
Jabłko ziemi szczerline owinięte w folię
oddycha rybią wargą w torebkach z marketu;
cywilizacje obierają skórę z owocowej planety
konkurs na najdłuższą obierzynę trwa.
I nikt na górze
w tej sprawie
nie kiwnie nawet placem

Jeszcze piszę, ale światło Luny
kosztuje coraz więcej
I nawet
gdybyś teraz wsiadła tu do mnie w samolot –
pluskwy na pewno będą na miejscu pierwsze.

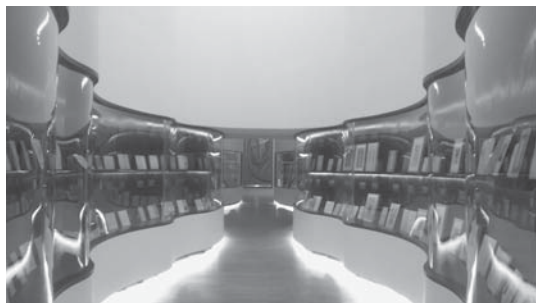
Pożegna(nie) z Wyspiańskim

Niestety zbliża się czas rozstania z dziełami najwybitniejszego krakowskiego twórcy, Stanisława Wyspiańskiego. To już ostatnia odsłona wystawy twórczości Wyspiańskiego.

Czy Muzeum Narodowe jest jeszcze w stanie zadziwić nas jakimś nowym dziełem tego artysty? Okazuje się, że tak, ponieważ na ekspozycji zaprezentowano dotychczas niepokazywany dorobek młodopolskiego wizjonera. W kwietniu MNK zwróciło się z apelem do społeczeństwa o wypożyczenie na wystawę prywatnych prac i pamiątek. Udało się, i w połowie maja, w Noc Muzeów otwarto wystawę *Wyspiański. Posłowie*. *Posłowie, bo pokazujemy, co dzieje się w polskiej sztuce po Wyspiańskim i co dzieje się po naszej monograficznej wystawie* – powiedziała PAP kurator ekspozycji Magdalena Laskowska. Wystawa wkomponowana została w przestrzeń biblioteki twórcy, pozostałej po wystawie *Wyspiański. Nieznany*.

Wystawa *Wyspiański* została otwarta 27 listopada 2017 roku, w 110. rocznicę śmierci artysty. Zaprezentowano na niej blisko 500 eksponatów z kolekcji Muzeum Narodowego w Krakowie. W styczniu br., w 150. rocznicę urodzin artysty, w MNK została otwarta wystawa *Wyspiański. Nieznany*. Wszystkie dzieła z wystaw trafią na długi czas do magazynów, gdyż są bardzo wrażliwe np. na działanie światła.

Ze zbiorów MNK pokazano m.in. *Portret dzieci Tadeusza Stryjeńskiego*. Rarytasem jest pastel *Portret trzech panien Bobrówien* z 1894 r., który przyплыł aż z Kanady. Od zakończenia II wojny przebywał poza Polską. Dawniej wchodził w skład dużego zbioru Włodzimierza Żuławskiego, następnie należał do Hilarego Stykolla, łódzkiego przedsiębiorcy, prawnika i kolekcjonera. Do Kanady już nie wróci, ponieważ został zakupiony do prywatnej kolekcji.

Zademonstrowano również nigdy niepokazywane tkaniny wg projektów Wyspiańskiego, o motywach ludowych. Osobną część ekspozycji to prace studentów Wyspiańskiego, który w krakowskiej ASP prowadził pracownię malarstwa dekoracyjnego – od roku 1902 aż do śmierci. Jak podkreślają kuratorki, ekspozycja ta to kolejny krok w kierunku powstania Muzeum Stanisława Wyspiańskiego.

Równie ciekawą propozycją jest wystawa *Czarno na białym. 200 lat rysunku w krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych*, nagrodzona Marką Radia Kraków za kwiecień. Wystawa wpisuje się w obchodzoną w 2018 r. dwusetną rocznicę założenia najstarszej w Polsce uczelni artystycznej. Podziwiać można prace mistrza Jana Matejki, Leona Wyczółkowskiego, Teodora Axentowicza, Juliana Fałata, Aldolfa Szyszko-Bohusza, Xawerego Dunikowskiego, Mariana Koniecznego, Jonasza Sterna i wielu innych. Atrakcyjnie prezentuje się dział *Rysunek jako forma samodzielnej wypowiedzi artystycznej*. Ostatnia część to autentyczne szkicowniki artystów.

MNK Gmach Główny, wystawy oglądać można do 29 września 2019 r.

Tekst i zdjęcia: Joanna Muniak

Panny Szymanowskie i ich losy

Ta książka należy do moich ulubionych lektur. Jej autorem jest prof. Zbigniew Sudolski – polski literaturoznawca, epistolograf, historyk literatury polskiej, profesor nauk humanistycznych. Pierwszorzędnie opisał życie Słowackiego, Mickiewicza, Krasińskiego, rodziny Szymanowskich, opracował i wydał listy Zygmunta Krasińskiego do żony Elizy z Branickich Krasińskiej, przyjaciół i rodziny.

Tytułowe panny Szymanowskie to córki Marii z domu Wołowskiej (1789–1831), wybitnej polskiej pianistki i kompozytorki – Helena (1811–1861) i Celina (1812–1855) oraz ich przyrodna siostra, córka ojca z drugiego małżeństwa – Zofia (1825–1870).

Maria z Wołowskich, będąc małą dziewczynką, znana była w Warszawie jako cudowne dziecko. Obdarzona fenomenalnym słuchem od wczesnego dzieciństwa interesowała się muzyką. Kształcona w tym kierunku, w wieku 20 lat zachwycała światowe sławy muzyczne. Wkrótce wyszła za Józefa Szymanowskiego i na świat przyszło troje dzieci. Maria dzięki talentowi i pracowitości zdobyła sławę i popularność. Otworzyły się przed nią drzwi najlepszych salonów warszawskich. Wkrótce koncertowała poza granicami kraju, była obsypywana kwiatami i obdarowywana kosztownymi podarunkami. Zdobyła tytuł pierwszej „fortepianistki” cesarzowej rosyjskiej. Podczas jej wojaży córki zwykle przebywały pod opieką dziadków, ciotki lub na pensji. W 1827 Szymanowska

z córkami opuściła Królestwo, zamierzając osiąść na stałe w Rosji. W jej moskiewskim salonie bywali m. in. Adam Mickiewicz i Franciszek Malewski, z którym Helena była zaręczona.

Radość przerwał wybuch epidemii cholery w Petersburgu, gdzie przebywały. Osłabiona Maria umarła, pozostawiając w rozpaczliwej rodzinie, Malewskiego i Polonię petersburską. Helena w lutym 1832 poślubiła Malewskiego, a kilka dni później Celina po zerwaniu zaręczyn wróciła do Warszawy. Jej przyszłość rysowała się ponuro, zwłaszcza po stracie ojca. Zupełnie nieoczekiwanie doszło do propozycji małżeństwa z Adamem Mickiewiczem! Celina z radością wyraziła zgodę i udała się do Paryża. Jak wyglądało życie w poetę i jak potoczyły się losy ich dzieci, co ujawnił pamiętnik Zofii z Szymanowskich Lenartowiczowej, jaką batalię musiały stoczyć dzieci w obronie matki i ojca, to wszystko opisano w tej lekturze.

Książka dostępna w dwudziestu filiach Biblioteki Kraków.

Joanna Muniak

Sudolski Z., *Panny Szymanowskie i ich losy: opowieść biograficzna*, Warszawa: Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza, 1982.

GALERIA EKSLIBRISÓW BIBLIOTEKI KRAKÓW

„Wojna obronna 1939–1945”

W we wrześniu tego roku obchodzimy 80. rocznicę wybuchu II wojny światowej. Z tej okazji prezentujemy ekslibrisy tematycznie związane z tym dramatycznym wydarzeniem historycznym. Zapraszamy na wernisaż wystawy 16 września o godz. 17.00 do Filii nr 3 Biblioteki Kraków. Ekspozycja w tym miejscu czynna będzie do końca września. Serdecznie zapraszamy!

Anna Gregorczyk

Wiesław Osewski, P1, 1989

**Biblioteka
Kraków**

Biblioteka Kraków

pl. Jana Nowaka-Jeziorańskiego 3
31-154 Kraków

sekretariat tel. 12 61 89 100 (czynny w godz. 8.00–15.30)

e-mail: sekretariat@biblioteka.krakow.pl

Skład i druk: FALL, www.fall.pl, fall@fall.pl

Redakcja: Izabela Ronkiewicz-Bragiel (redaktor naczelna), Paulina Knapik-Lizak (z-ca redaktora naczelnego), Dorota Bojeczko, Ewa Cywińska, Małgorzata Dzierżymirska, Anna Grychowska, Ludmiła Guzowska, Maria Twardowska-Hadyniak, Małgorzata Kosmała, Małgorzata Koźma, Joanna Muniak, Jolanta Oleksa, Janusz M. Paluch, Joanna Pękala, Piotr Wasilewski, Barbara Zajączkowska